

Rosengårds rosor kommer att blomma

– en kvalitativ studie om ungdomar i ett segregerat bostadsområde och deras tankar kring området, omvärlden och framtiden

Belma Dzafic & Lejla Huseinovic

Socialhögskolan vid Lunds universitet

SOPA63

VT-10

Handledare: Charlotta Zettervall

Abstract

Authors: Belma Dzafic, Lejla Huseinovic

Title: "The flowers of Rosengård will bloom – a qualitative study about young people in a segregated residential area and their thoughts about the area, the surrounding and the future."

Supervisor: Charlotta Zettervall

The purpose of this study was to examine how young people in the age of 16 – 17 in Rosengård think about their future, their residential area and what they feel media and other people think about them. The respondents in this study have another cultural and ethnic background than the Swedish. In total nine people took part in this study.

How do young people in a highly stigmatized residential area feel and think about their future? What role does the residential area play in their future view? And how do they feel about Rosengård? To find the answers to these questions we made a qualitative study. The study is based on interviews with nine young people that are living in Rosengård. To be able to analyze our qualitative interviews we used three theories: Erving Goffman's theory of social stigma, Howard Becker's labeling theory and Richard Jenkin's theory of social identity. The results of the study show that young people in Rosengård feel stigmatized and labelled by the media and other people as criminals. The young people in Rosengård feel a togetherness and a belonging to Rosengård and its population. The study also shows that they have plans for the future and that they value education.

Key words: Rosengård, young people, future view, stigma and segregation

Nyckelord: Rosengård, ungdomar, framtidstro, stigma och segregation

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1. PROBLEMFÖRMULERING.....	2
2. SYFTE, FRÅGESTÄLLNINGAR OCH AVGRÄNSNINGAR.....	2
2.1. SYFTE	2
2.2. FRÅGESTÄLLNINGAR	2
2.3. AVGRÄNSNINGAR.....	3
3. BAKGRUND.....	3
3.1. ROSENGÅRDS HISTORIA	3
3.2. ROSENGÅRD IDAG	4
4. BEGREPPSDEFINITION.....	4
4.1. UNGDOM	4
4.2. ETNICITET OCH KULTUR	4
4.3. SEGREGATION OCH INTEGRATION	5
5. TIDIGARE FORSKNING	6
6. TEORETISKA PERSPEKTIV	9
5.1. STIGMATISERING	9
5.2. STÄMPLING.....	10
5.3. SOCIAL IDENTITET	11
7. METOD.....	12
7.1. VAL AV METOD	12
7.2. URVAL.....	13
7.3. FÖRFÖRSTÅELSE.....	13
7.4. UPPSATSARBETE OCH ARBETSFÖRDELNING	14
7.5. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	15
7.5.1. <i>Intervjuer</i>	15
7.5.2. <i>Kodning av material</i>	17
7.6. METODENS FÖRTJÄNSTER OCH BEGRÄNSNINGAR.....	17
7.7. VALIDITET, RELIABILITET OCH GENERALISERBARHET	18
7.8. ETISKA ÖVERVÄGANDEN.....	19

8. RESULTAT	20
8.1. UNGDOMARNAS UPPFATTNING AV ROSENGÅRD	20
8.1.1. <i>Bostadsområdet Rosengård</i>	20
8.1.2. <i>Invånarna på Rosengård</i>	22
8.2. ”ANDRAS” UPPFATTNING AV ROSENGÅRD	24
8.2.1. <i>Media</i>	24
8.2.2. <i>”De andra”</i>	26
8.3. FRAMTIDSTRO PÅ ROSENGÅRD.....	28
8.4. SAMMANFATTNING	32
9. STIGMA OCH SOCIAL IDENTITET	33
10. SLUTDISKUSSION.....	38
10.1. HUVUDRESULTAT OCH EGNA REFLEKTIONER	38
10.2. FORTSATTAS STUDIER	39
11. REFERENSER OCH BILAGOR.....	41
11.1. REFERENSER	41
11.2. BILAGOR.....	44
11.2.1. <i>Informationsblad</i>	44
11.2.2. <i>Intervjuguide</i>	45

Förord

Idén om att göra en studie om ungdomar i Rosengård uppkom då vi båda kom underfund med att forskning om Rosengård är kontextberoende och föränderlig. Vi är båda två även väldigt intresserade av ungdomar inom socialt arbete och kunde snabbt därefter finna en fokus på framtidstro samt deras egen uppfattning av området och dess invånare.

Vi vill rikta ett stort tack till alla ungdomar från Rosengård som ställde upp på våra intervjuer. Tack för att ni delade med er av era erfarenheter, åsikter och av er tid. Vi vill även tacka fritidsgården och dess personal som gjorde det möjligt för oss att utföra våra intervjuer i deras lokaler. Tack vare er har vi kunnat genomföra vår studie.

Vidare vill vi tacka vår handledare Charlotta Zettervall som har hjälpt oss under uppsatsskrivandet med upplägg av uppsatsen samt litteratursökning.

Ytterligare ett tack till våra vänner och familj, som har stöttat oss genom arbetets gång. Trots upp- och nedgångar har ni funnits där för att ge oss kraft då det har behövts. Ett stort tack till alla!

Belma Dzafic & Lejla Huseinovic

Helsingborg maj 2010

1. Inledning

1.1. Problemformulering

Den negativa tonen i beskrivningar av Rosengård har nu varit densamma i decennier. Kriminalitet, vandalisering, upplopp, kravaller med mera är det enda vi får se och höra i beskrivningen av området. Har det inte skett någon förändring i stadsdelen? Enligt uppgifter från Malmö Stads hemsida från år 2008 bor det uppskattningsvis 22 262 personer på Rosengård. Människor som är bosatta där kommer från 111 olika länder och av dessa är 86 procent utlandsfödda eller har utlandsfödda föräldrar. Rosengård är ett typexempel på ett bostadsområde som under lång tid varit segregerat, där majoriteten av befolkningen är utlandsfödda eller har utlandsfödda föräldrar. Området är präglad av hög arbetslöshet och är väl omskrivet i media, vilket innebär att media har spelat en betydande roll i den bild av denna stadsdel som vanligtvis ges. Området har exempelvis ofta likställts med sociala problem. De senaste årens kravaller och upplopp på Rosengård har enligt media orsakats av ungdomar som bor på Rosengård, och i kontrast till den bild media framställer om ungdomar på Rosengård har vi valt att fokusera på just ungdomarnas själv- och vardagsbild.

Precis som tidigare är medias bild fortfarande negativ och idag läser vi liknande rubriker i våra tidningar. Några artiklar från Aftonbladet visar att den mediala bilden inte har ändrats: ”Bränder och stenkastning på Rosengård” (2010), ”Man skjuten till döds på Rosengård” (2009), ”Nya bråk och bränder på Rosengård” (2009). Fortfarande publiceras det artiklar om kravaller, upplopp och annan brottslighet i området. I vissa artiklar belyses det hur brandmän utsätts för stenkastning och även ett 20-tal polispatruller i området. Men är det denna verklighet som ungdomarna lever i? Att bilden av Rosengård länge varit negativ påvisas bland annat av Ristilammi (1994:27) som citerar en tidningsartikel publicerad i Aftonbladet (1993-01-19) där en beskrivning av stadsdelen ges. Det beskrivs som ett område som har brist på trygghet, gemenskap och värme, som ett ”brottslighetens getto”. Vidare skrivs det att miljön i området missköts och är förfärlig i vissa kvarter. Dessutom framhålls att brotten ökar i form av vandalisering, knivöverfall, stölder och mordbränder.

Mot bakgrund till att de flesta personer som bor på Rosengård är av annat etniskt ursprung än den svenska har de det svårare att integreras in i det svenska samhället. Ungdomarna i området går i svenska skolor, lever i ett svenskt samhälle med svenska normer och lagar, men vissa lyckas ändå inte hitta den jämna balansen mellan sin egen och den svenska kulturen.

Därför finner vi det av intresse att göra en undersökning av hur ungdomar i ett segregerat bostadsområde ser på sin framtid och dess möjligheter. Idag finns det studier (SOU 2005:41, 8) som tyder på att etniska ojämlikheter existerar, dock har dessa studier inte kunnat förklara varför arbets- och levnadsvillkor fortlöper över tiden och drabbar även ungdomarna som är uppvuxna i Sverige. Studier (SOU 2004:73, 120) har gjorts som påvisar att de barn vars föräldrar har en utländsk bakgrund har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden om dess föräldrar haft samma problem.

Slutligen finner vi det angeläget att, mot vår etniska bakgrund och vårt intresse för socialt arbete, undersöka hur ungdomarna på Rosengård ser på sin tillvaro. Det är av vikt för socialt arbete att göra en studie i området för att det är en plats som är präglad av flera sociala problem. Att lyfta fram detta tema kan ge oss en förklaring och förståelse för de segregerade bostadsområdena samt att låta ungdomarna komma till tals och få resonera kring sitt eget bostadsområde och sin framtidstro. Vi vill därför genom detta arbete lyfta fram och belysa ungdomarnas röst, då de är en del av Sveriges framtid.

2. Syfte, frågeställningar och avgränsningar

2.1. Syfte

Det övergripande syftet med denna undersökning är att urskilja hur ungdomar från Rosengård ser på sin framtid och sina möjligheter. I vår studie har vi undersökt hur ungdomar från Rosengård i Malmö Stad ser på det egna bostadsområdet och dess invånare, hur de tror att media och andra ser på dem samt hur ungdomarna ser på sin framtid.

2.2. Frågeställningar

- Vilka föreställningar har ungdomar om det egna bostadsområdet, Rosengård, och dess invånare?
- Vad tror ungdomarna som bor på Rosengård att andra människor utanför det egna bostadsområdet har för syn på Rosengård och dess invånare?
- Hur ser ungdomarna från Rosengård på sin framtid?

2.3. Avgränsningar

Denna uppsats är geografiskt begränsad till området Rosengård i Malmö Stad på grund av områdets höga procentuella antal personer med annan etnisk bakgrund än den svenska. I vår studie har vi endast fokuserat på ungdomar i ålder 16 – 17. Vilken etnisk bakgrund de har är inte av intresse för oss eftersom vi inte har gjort en studie där en viss typ av etnicitet är av betydelse. Det vi istället har gjort är att benämna den etniska bakgrunden som antingen svensk eller inte. Vi har även valt att inte se närmare på könets betydelse i denna kontext trots att genusperspektivet är intressant och vanligt i dessa forskningssammanhang. Att vi inte valde att fokusera på kön beror på att vi ville lägga en större fokus på segregation och etnicitet i kontext till framtidstro, ungdomarnas uppfattning av området samt hur ungdomarna uppfattar att media och andra ser på dem.

3. Bakgrund

3.1. Rosengårds historia

År 1965 fattade Riksdagen ett beslut om att det skulle byggas en miljon lägenheter under tio år (Ristilammi, 1994:59). Anledningen var till största del den enorma bostadskön, men även den arbetskraft som behövdes för att industrierna skulle exploateras och utvecklas. Detta projekt kom att kallas för ”miljonprogrammet” och Rosengård var ett av områdena som byggdes då. Området planerades för 20 000 människor (ibid. 60). De första husen som byggdes blev ett experimentbygge och kvaliteten var sämre än de byggnader som tidigare hade byggts. Detta förklaras med att byggnadsarbetarna aldrig tidigare hade byggt på detta sätt då dessa byggnader hade en modernare stil. (ibid. 63). Anledningen till att människor flyttade till Rosengård var för att området sågs som en möjlighet till modernitet, där människan blickade mot framtiden. Området kom att fyllas med nyinflyttade, både de med svensk bakgrund och personer med en annan etnisk bakgrund (ibid. 67).

Allteftersom skapades en gemenskap i området men det tog inte lång tid förrän Rosengård började ta en ny vändning och det moderna området kom att få en ny status. Rosengård var annorlunda och istället kom det att bli ett utkantsområde. De andra Malmöborna började se Rosengårdsborna som ”de andra”. De sociala problemen i området började öka och de människor som hade råd att flytta därifrån gjorde det och de personer som inte hade möjlighet till flytt hamnade i en nedåtgående spiral (ibid. 70).

3.2. Rosengård idag

Rosengård består av sju delområden: Apelgården, Herrgården, Kryddgården, Törnrosen, Örtagården, Persborg och Västra Kattarp. Såsom tidigare nämnt har Rosengård idag ett stort antal invånare med en annan etnisk bakgrund än den svenska och befolkningmängden fortsätter att öka i och med att fler asylsökande och studenter söker sig till området.

Enligt Malmö Stads hemsida kan cirka 17 procent av de vuxna människorna som bor på Rosengård anses vara trångbebodda (2008). Enligt SCB:s trångboddhetsnorm innebär det mer än två boende per rum, kök och vardagsrum oräknat. Detta är dessutom ett problem som ökar för varje år. Dock har även vissa förbättringar skådats inom området under senare år. Antal personer som får socialbidrag har minskat i jämförelse med tidigare år och en ökning av sysselsättning har skett. Dessutom har andelen anmälda brott minskat med 33 procent och bränder och skadegörelse har minskat med 60 procent. Genomsnittsinkomsten för Rosengårdsborna är lägre än i resten av Malmö och ligger på 71 700 kr, för invånarna i Malmö 118 000 kr. (ibid.).

4. Begreppsdefinition

4.1. Ungdom

Enligt Nationalencyklopedins nätupplaga innebär en ung person någon som är i den övre tonåren eller i en tidig 20-årsålder. Johansson och Lalander (2007:20) menar att begreppet ungdom dock är svårt att begränsa till en viss ålder, utan syftar istället på ett löpande och obestämt ålderskontinuum. Vissa personer kan snabbt kliva in i vuxenlivet medan andra betraktar sig som unga relativt länge.

4.2. Etnicitet och kultur

Etnicitet och kultur är båda vida begrepp som den vetenskapliga litteraturen ofta använder ömsesidigt. Ålund (2000:27–30) skriver att enligt det essentiella synsättet är etnicitet någonting som är medfött och ursprungligt. Det är en form av en ursprunglig identitet. Den etniska identitetens grund formas ofta av språk, religion, historia, tradition och ibland territorium. En motsatt syn på det essentiella synsättet är det konstruktivistiska perspektivet. Enligt det konstruktivistiska perspektivet är etnicitet föränderligt och någonting som sker i

situationer och förhandlingar som skapas i sociala förhållanden där människor samspelar. Vi anser att det är svårt att endast förhålla sig till ett av de två perspektiven på etnicitet. Det vi menar är att etnicitet är en process som förändras genom tid, dock finns prägel av den primära etniciteten alltid kvar.

Olsson (2000:12) skriver att etnicitet har en viktig roll i en människas liv. Men det är svårt att förklara människors grupperingar i samhörigheter enbart genom begreppet etnicitet utan att beröra t.ex. nationella, religiösa ekonomiska eller koloniala processer. För att förstå de gemenskaper som existerar idag räcker det inte att enbart se på etniciteten. De sociokulturella kriterierna såsom språk, kultur, religion etc. eller ett förmodat ursprung, nyttjas i sociala kontexter för att organisera grupper (ibid.). Vidare framför Deniz och Perdikaris (2000:48) att vi i sociala sammanhang delar, rekonstruerar och reformerar etniciteten och kulturen. Hur vi ser på andra etniciteter och kulturer följs av den egna synen på den personliga etniciteten och kulturen. Kunskaper och normer hos en specifik grupp kan på så sätt även definieras genom kulturbegreppet.

Ålund (2002:297) skriver att kultur inte är någonting som är oföränderligt och naturgivet bagage eller arv som människor bär med sig. I ett samspel genom yttre livsvillkor, skilda värderingar, erfarenheter, symbol- och normkomplex skapas och omskapas kulturen. Det förflutna symboliska eller de konstruerade minnen, beskrivs alltid utifrån etniska och köns-, generations- och klassbestämda existenser (ibid.).

4.3. Segregation och integration

Magnusson (2008:16–17) skriver att begreppet boendesegregation syftar på att grupper i samhället är geografiskt och socialt åtskilda. Segregation som begrepp tar dock även upp de olika processer och den dynamik som vidmakthåller avskildheten. En social uppdelning och en befolkning som består av en majoritet och en minoritet finns i alla samhällen och således kan vi idag se en rumslig segregation. Det som är nytt är den etniska boendesegregationen och själva segregationens geografiska omfång. Den boendesegregation som tidigare endast fanns i vissa kvarter omfattar idag hela stadsdelar.

Popoola (2008:194–196) menar att jämlikhet och deltagande är två huvudingredienser som leder till en integration. Dock är detta någonting som är svårt för de som invandrat till Sverige. Att bli delaktig och accepterad i det svenska samhället är en svårighet, i synnerhet

när många av invandrarna lever i områden som är skilda från den övriga befolkningen. Integrationsrådet i Malmö (1999) har framfört att detta minskar chansen för att mötesplatser där kontakter och sociala relationer skapas med andra befolkningsgrupper.

Det som vi finner av intresse är att belysa den betydelsefulla roll det segregerade bostadsområdet spelar i integrations- och socialisationsprocessen. Bostadsområdet (SOU 1996:55, 126) fungerar som en utgångspunkt för det dagliga livet och där skapas ”världsbilder, framtidsförhoppningar och humankapital”. Segregation handlar om olika skillnader och åtskiljanden och är någonting som bekräftar en hierarkisk skillnad mellan minst två grupper. Mats Franzén (2008:30) skriver att segregation är ett fenomen som antingen håller isär människor och inte låter dem mötas, eller särskiljer vissa som främmande så att de blir ”de andra” och därmed också uppfattas som hotfulla.

5. Tidigare forskning

I sökandet efter tidigare forskning har vi valt att endast lägga fokus på den forskning som bedrivits i Sverige samt forskning som är nyligen uppdaterad, alltså som inte är äldre än femton år. Att vi valt att endast titta på svensk forskning är för att vi endast var intresserade av svenska ungdomars levnadsförhållanden samt att den svenska välfärden och det svenska samhället ser ut på ett annat sätt än i många andra länder. Sociologen Sernhede (2006:227) skriver att det i tidigare studier har påvisats att livsvillkoren i olika segregerade bostadsområden såsom Rosengård är inte direkt ekvivalenta med ghetton i Los Angeles, New York eller Detroit.

För att finna tidigare forskning har vi gått till väga genom att använda oss av databaserna Libris och SwePub. Även vår handledare har tipsat oss om litteratur som vi sedan sökt och funnit på någon av de ovan nämnda databaser. De sökord vi bland annat använde oss av i sökningen efter litteratur var; *Rosengård*, *ungdomar vardag**, *invandrare livssituation* samt gjorde vi en sökning på författaren *Kamali, Ålund* med mera.

Sociologerna Addo, Peterson och Svensson (2003:12–13) skriver i sin studie att på 1950-talet var Sveriges förorter symboler för utopier och visioner om framsteg och utveckling. Idag har de ersatts av olika reportage om fattigdom, arbetslöshet, kriminalitet och andra sociala problem. Miljonprogramsområdena fick kritik för sin arkitektur och att de marginaliserade

levnadsvillkoren kom att bidra till en minskad integration och ökad segregation samt allmänhetens uppfattning om den, samtidigt som de boende fick se sitt bostadsområde stigmatiseras (ibid.). Vad stigmatisering innebär kommer vi att fördjupa oss inom i följande kapitel. Författarna fortsätter med att det har föreslagits att etniskt segregerade bostadsområden ska benämnas som svenskglea bostadsområden istället för invandrartäta förorter, eftersom personer med svensk bakgrund i vidare bemärkelse har större valfrihet och till följd därav dynamiskt genererar och fördjupar den etniska segregationen (ibid. 39). Det har vidare påvisats att tätheten av befolkning med annan etnisk bakgrund än den svenska verkar öka på grund av att personer med annan etnisk bakgrund än den svenska ofta vill flytta där andra familjemedlemmar, släktingar, vänner eller bekanta är bosatta. De söker sig även till människor med samma kultur, vilket kallas nätverksgenererande flyttningar (ibid.).

Det finns en lång rad studier som handlar om det sociologerna Deniz och Perdikaris har gjort en studie om. Deras studie (2000) handlar om invandrarungdomar och deras identitet. Studien benämner dessa ungdomar som andra generationens invandrare i Sverige samt behandlar hur ungdomar upplever och hanterar sin livssituation. Studien, som är av kvalitativ karaktär, handlar mer specifikt om assyriska ungdomars erfarenheter och hantering av den egna hemkulturen och den svenska kulturen. Författarna hävdar att invandrarungdomar i stor omfattning växer upp i rotlöshet och i marginalen av två olika kulturer (ibid. 12). Det som är utgångsläget i Deniz och Perdikaris (2000) forskning är att invandrarungdomarna lever i två olika världar och två skilda sociala verkligheter där dubbelhet är påfrestande i kontext till att utvecklas och anpassas till ett samhälle där de är en minoritet (ibid. 16). Deras resultat pekar på att detta är en påfrestning som leder till en kluven, osäker och instabil självbild att bygga sin identitet på. Att inte ha en klar identitet och att leva med en kluven självbild utgör ett problem då ungdomarna begränsas till att leva i öppenhet och med självsäkerhet.

Kamali, som är professor inom socialt arbete, har gjort en studie (1999) som behandlar invandrarungdomarnas syn på det svenska samhället. De ungdomar som ingick i studien bor alla i segregerade bostadsområden, har en negativ attityd gentemot det svenska samhället samt saknar en tro på sin framtid (ibid. 63). Studien visar att det är föräldrarnas syn på det svenska samhället som påverkar dem och deras attityd gentemot Sverige. Vidare kommer Kamali fram till att den sociala miljön, segregation, integration och även ungdomarnas vänskapskrets är av betydande vikt för deras inställning till det svenska samhället (ibid. 47). Kamali (ibid. 15) menar att utanförskapet som invandrarungdomar upplever blir någonting som är positivt då de

undviker den situation de befinner sig i och istället stärker de kontakter de har inom gruppen. Medlemskapet inom olika etniska grupper ger en lösning på identitetskrisen på så sätt att ungdomarna får sin identitet erkänd och bekräftad inom gruppen. Han skriver vidare att invandrarungdomar som tillhör en social grupp med dubbel kultur har kvar värderingar från den primära socialisationen. De finner en svårighet med att acceptera och leva upp till de nya normer och värderingar de blir presenterade inför i Sverige eftersom dessa går emot deras primära uppbyggnad av jaget. Ungdomarna kommer i en konfliktsituation då de ska välja mellan familjens värderingar och det svenska samhällets värderingar. Konsekvensen blir att ingen av de ovannämnda väljs, utan istället blandas vilket leder till att ungdomarna lämnas ut åt en egen tillvaro (ibid.). Kamali (ibid. 23) skriver vidare om den specifika känsla invandrarungdomar får i sina sociala relationer, den känsla de får av att vara utanför eller tillhöra ”dem”-gruppen. Kamali fortsätter och menar att den utvecklingen leder till att ungdomarnas självkänsla och identitet påverkas av deras familjeupplevelse samtidigt som livet i två kulturer leder till att ungdomarna utvecklar en kluven identitet (ibid. 38).

Journalisten Sandström (2005) skriver om forskning som nått ett visst resultat om vilken negativ effekt den mediala framställningen av Rosengård har på de boende. Han visar att flera forskningsrapporter påvisar att en ständig och återkommande skildring i negativa former medför att ”det skapas otrygghet, svårigheter med identifikationen, främlingskap, social oro, med mera” (ibid. 18). Det som boken främst skildrar är de negativa följderna som den massmediala rapporteringen får på de boende. Dessutom beskrivs hur de boende i så kallade problemområden inte kan relatera eller känna igen sig i den beskrivning som media förmedlar (ibid. 68), vilket kan leda till att de till slut väljer att inte läsa den traditionella dagspressen (ibid. 17). Bunar, som är docent inom sociologi, skriver vidare i sin doktorsavhandling (2001:159) om de bilder och föreställningar av särskilda bostadsområden som skapas och förmedlas av massmedia. Bunar menar att bostadsområden såsom Rosengård ofta är underkastade av stigmatiserande, utåtriktade representationer.

Eftersom vår uppsats bland annat fokuserar på framtidstron hos de ungdomar som bor i segregerade bostadsområden så har vi valt att se på olika delar av forskningen. Vi har inte funnit någon nyligen uppdaterad svensk forskning som fokuserar på just framtidstron hos ungdomar som kommer från etniskt segregerade bostadsområden, det vi har funnit är det som är ovan framfört.

6. Teoretiska perspektiv

Vi har först och främst valt att använda oss av Goffmans teori om stigmatisering (1972). Att vi har valt att göra en studie om ungdomar med en annan etnisk bakgrund än den svenska och som även är bosatta i ett segregerat bostadsområde, bidrar till att stigmatiseringsteorin enligt vår uppfattning är av hög vikt i vår analys. Begreppet stigma hjälper oss att tydligare visa hur ungdomarna i studien uppfattar sig själva och hur de tänker kring sin framtid i kontext till bostadsområdet.

Vi har vidare valt att använda oss av stämplingsteorin där vi huvudsakligen utgår från Beckers modell om avvikare och utanförskap (1963). Denna teori bidrar till en förståelse av hur människor kan stämplas som avvikare och hur detta vidare bidrar till ett utanförskap i samhället. Vi kommer i analysen även att beröra medias framställning och bidrag i stämplingsprocessen som gör att vissa blir betraktade som avvikare.

Eftersom vi fokuserar på ungdomarnas framtidstro, uppfattning av det egna området samt hur de tror att media och andra uppfattar dem, så kommer vi även att använda oss av en identitetsskapande teori som handlar om hur sociala identiteter skapas. Jenkins (1996) tar bland annat upp hur en individs identitet skapas utifrån de åsikter som finns i omgivningen och utifrån sig själv.

Vi kommer här nedan att presentera och fördjupa oss inom de teorier vi introducerat och sedan med hjälp av dem analysera det empiriska materialet i vår analys.

6.1. Stigmatisering

Goffman (1972:11) skriver att begreppet stigma skapades av grekerna för att symbolisera kroppsliga tecken hos avvikande personer. Dessa tecken var menade att visa upp någonting som var annorlunda och förolämpande genom t.ex. brännmärken. Detta begrepp har Goffman (1972) sedan utvecklat.

Enligt Goffman (1972:11–12) är redan det första mötet med en främmande människa nog för att vi ska kategorisera henne och bestämma vissa egenskaper hos henne. Vi är inte medvetna om de krav vi ställt eller vad de innebär förrän de uppfyllts eller inte uppfyllts. Om främlingen i vår närvaro innehar en egenskap som är annorlunda, ett mindre eftertraktat drag än den

kategori som vi har placerat honom i, går han i vårt medvetande från att vara en vanlig människa till att vara en avvikare. Det är en sådan stämpling som betyder stigma. I verkligheten är det den särskilda relationen mellan en utmärkande egenskap och mönster som är ett stigma, med andra ord en stereotyp.

Goffman (1972:14) skiljer mellan tre olika typer av stigma. *Den första* typen av stigma är av fysiskt slag såsom olika missbildningar. *Den andra* är mer av en personlig typ där människors förflutna spelar en betydande roll. De så kallade ”tribala” stigmat är *den tredje* typen. De här formerna av stigma är generationsmässigt överförbara och består av ras, nation och religion. Dessa ”tribala” stigmat kan exempelvis sättas i kontext till andra generationens invandrare, alltså de som har utlandsfödda föräldrar men själva är födda i Sverige. Om dessa personer kategoriseras på samma sätt som föräldrarna så övertar de föräldrarnas stigma. Goffman (ibid.) menar att det räcker med att en individ har en avvikande egenskap för att denne ska bli stigmatiserad. Om individen inte skulle besittit denna avvikande egenskap skulle han blivit accepterad av de så kallade ”normala”. Enligt Goffman (1972:14) är de individer som inte avviker i negativ bemärkelse ”de normala”.

Goffman (1972:21) skriver vidare att de avvikande och ”de normala” har någon slags erfarenhet av varandra. Det är i dessa möten som de kategoriseras som antingen avvikare eller ”normala”. De båda är medvetna om varandra och organiserar på så vis sitt liv så att kontakter dem emellan undviks. Detta kan vara en alternativ förklaring till segregerade bostadsområden.

6.2. Stämpling

Inom stämplingsteorin (Becker, 1963:17) har alla sociala grupper regler som de vid vissa tillfällen försöker få till stånd. Dessa regler används vid olika situationer och beteenden för att kartlägga vissa handlingar som ”riktiga” och vissa som ”felaktiga”. När regeln har institutionaliserats kan den som bryter mot den betraktas som en avvikare.

Stämpling och stigmatisering är två teorier som påminner om varandra och har liknande utgångspunkter. Dock skiljer sig stämplingsteorin från stigmatisering genom att den inte ser avvikelse som ett karaktärsdrag hos en begången handling, utan är ett resultat av andras tillämpade normer och sanktioner på en ”överträdare” (Becker, 1963:17–28). Detta innebär alltså att det är i den sociala omgivningen som individens beteende klassas som avvikande. Becker (ibid.) syftar till att stämplingsprocessen är en interaktion mellan avvikaren och

omgivningens reaktioner mot denna, vilket många gånger sätter igång och bevarar ett förlopp som kan leda till en avvikarkarriär.

En avvikarkarriär inleds med en handling som är norm- eller regelbrytande. Det som dock är det mest avgörande i stämplingsprocessen är inte personens handlingar, utan det är omgivningens reaktion på personens handling som gör denne till en avvikare. Att bli sedd som en avvikare påverkar individens självbild och den offentliga identiteten. I den offentliga kontexten kommer det avvikande beteendet att ge individen ett nytt socialt anseende. Individen blir stämplad och kommer att så behandlas därefter (Becker, 1963:35–45).

6.3. Social identitet

Jenkins (1996) teori om social identitet beskriver hur en människas identitet skapas. Detta fastställer hur individen påverkas och blir påverkad av omgivningens tankar och synsätt. Social identitet förklaras av Jenkins (1996:1–6) som människors sätt att samspela med enskilda individer inom en grupp. Individer identifierar företeelser genom att upptäcka skillnader och likheter. Orden skillnad och likhet är beroende av varandra då de endast finns i kontext till varandra. En individ förstår sin omgivning genom att reflektera över sig själv och utgår ifrån denna självreflektion för att förstå andra individer. Det som Jenkins (ibid.) menar är att den sociala interaktionen är grundad på en konstant påverkan individer emellan, som innebär självreflektion och kategorisering av människor utifrån skillnad och likhet.

Den sociala identiteten baseras på att identiteten skapas i interaktion med andra och vetenskap om vilka ”vi” och ”de” är. Om det finns en negativ uppfattning kommer den yttre socialisationen begränsas och leda till en negativ perception av den egna gruppens identitet. Den sociala gruppens potentialer i samhället förändras på grund av den negativa uppfattningen (Jenkins, 1996:5).

Jenkins skriver att (1996:4) förändringar och överenskommelser människor emellan i samhället är det som skapar identiteten. Samtliga mänskliga identiteter är sociala eftersom de behandlar det sociala i en vidare mening. Jenkins (1996:19–20) menar att identiteten kan vara föränderlig beroende i vilket livskontext en människa befinner sig i. Förhållandet mellan individuella och kollektiva identiteter är i en ständig process där likheter och skillnader jämförs. Inom den individuella identiteten urskiljer sig en egen identitet från de andra, medan i den kollektiva identiteten söks gemenskap inom gruppen. Vidare skiljer Jenkins (1996:24)

mellan nominella och virtuella identiteter. Nominell identitet innebär namnet på identiteten, medan den virtuella identiteten innebär ”upplevelsen” av att ha den identiteten.

7. Metod

7.1. Val av metod

Meeuwisse et al. (2008:37) tar upp Steven Taylor och Robert Bogdans definition av kvalitativa metoder. De menar att kvalitativa metoder är forskning som ger en beskrivande information, det vill säga människors egna berättelser och observerade beteenden. I vår uppsats har vi valt att fokusera på ungdomarnas syn på sin framtid och på sitt bostadsområde samt hur de tror att media och andra uppfattar dem. Utifrån detta har vi valt kvalitativ metod som innebär bland annat fokusering på människor som helhet och sökande av förståelse utifrån sina egna referensramar (ibid.). Ryen (2004:14) skriver att de som använder sig av kvalitativ metod studerar företeelser i deras naturliga miljö och försöker begripliggöra fenomen eller försöker tolka dem utifrån den mening människan har gett dem. Vi har vidare valt att använda oss av semistrukturerade kvalitativa intervjuer i vår undersökning (Aspers, 2007:137). Till vår hjälp har vi konstruerat en intervjuguide (se bilaga). Samtidigt som vi inte har önskat alltför strukturerade frågor så ville vi inte att samtalen skulle vara av en ostrukturerad form. May (2001:150) skriver vidare att använda sig av en semistrukturerad kvalitativ intervju gör att intervjuaren leder intervjun men intervjupersonen har även möjlighet att svara utförligt på de frågor som ställs, vilket kan leda till intressanta följdfrågor. Detta kan förtydligas och utvecklas och på så sätt kan de svar som ges, ge intervjuaren större möjlighet att gå in i en dialog med intervjupersonen (ibid. 151). Intervjuerna har utförts av oss två som gör denna studie eftersom vi har haft en vilja att skapa oss en större förståelse kring innehåll och sammanhang i våra frågeställningar.

Att göra en kvantitativ studie inom detta område hade visserligen varit intressant och gett oss ett mer övergripande mönster, men vi tror att vi skulle ha varit konfundersamma kring resultatet i sådant fall. Aspers (2007:31) skriver att vid en enkätundersökning hade möjlighet till förtydligande och följdfrågor inte funnits, vilket är någonting som är av högsta vikt för oss. Vi tror även att det hade varit alltför tidskrävande att få ihop tillräckligt med material som hade gjort en kvantitativ studie valid. Vidare finns det även en risk att validiteten blir låg då vid kvantitativa undersökningar kan frågor vara vagt formulerade eller missförstådda (ibid.).

Ryen (2004:77) skriver att det är tillgången till den enskilda intervjupersonens syn på världen som är det centrala, och inte att räkna ut hur många som ser på världen på just det sättet. Möjligheten att nå djupet i den enskilda personens intervju är just den kvalitativa intervjuens styrka.

7.2. Urval

De som vi har intervjuat i vår studie är nio ungdomar i ålder 16 - 17 från Rosengård. Av de intervjuade var sex personer av manligt kön och tre personer av kvinnligt. Givetvis går det att göra en större undersökning som är riktad till människor som lever i segregerade områden, dock ville vi ha ett mer fördjupat resonemang. Ungdomarna i vår studie befinner sig alla i den åldern där de står inför vuxenlivet och de val som det medbringrar. Vi har valt att inte fokusera på genus utan undersökningen har istället baserats på ungdomars syn på sin framtidstro, bostadsområde och dess invånare samt hur de uppfattar att andra ser på dem oavsett vilket kön de tillhör. Visserligen hade det varit av intresse att se på frågan utifrån ett genusperspektiv, men på grund av bristande tidsutrymme anser vi att ungdomar med en annan etnicitet än svensk, som bor på Rosengård, är en tillräcklig avgränsning för att uppsatsen inte ska vara allt för omfattande. Denna avgränsning gör vi för att vi inte vill göra en jämförande studie av etnicitet. Att vi valt nio personer beror på att vi inte önskat att göra en allmängällande studie, utan endast undersöka hur det kan se ut för ungdomar som bor i ett segregerat bostadsområde.

7.3. Förförståelse

Att redogöra för vår förförståelse inför denna studie anser vi vara mycket viktigt eftersom vi inser att den kan ha påverkat studiens resultat. Det går inte att vara fullständigt objektiv inför sina egna tankar, känslor, kunskaper och erfarenheter eftersom vi både har en annan etnisk bakgrund än den svenska samt befinner oss relativt nära de intervjuade ungdomarna åldersmässigt. Detta gör det även svårt att redovisa vår förförståelse. Dock har vi försökt att förhålla oss så objektiva som möjligt och varit noggranna med att poängtera och beskriva den förförståelse vi har. Det vi kunde säga om Rosengård innan vi påbörjade denna studie är att det är omdiskuterat i media. Vi visste att Rosengård är ett etniskt segregerat bostadsområde där få svenskar bor samt att en medial fokus har funnits på ungdomar och den brottslighet som utförs på Rosengård. Något som även bidragit till vår syn på Rosengård är det faktum att där finns sociala problem såsom arbetslöshet och kriminalitet. Detta är någonting

som har kunnat påverka oss och bidragit till att vi har fokuserat vår studie på just de ungdomar som lever sina liv i detta område.

Vidare bär vi som socionomstudenter på en viss förförståelse, i synnerhet eftersom vi som skriver denna uppsats båda är utlandsfödda och befinner oss relativt nära intervjupersonerna åldersmässigt. Fördelen med att vi är utlandsfödda är att ungdomarna kunde känna sig mer avslappnade med oss och på så sätt öppna upp sig för oss. Nackdelen är dock att ungdomarna ett flertal gånger antog att vi förstod deras situation och på så sätt uteslöt viktig information som de själva ansåg vara underförstådd. Detta löste vi dock med hjälp av följdfrågor. Denscombe (2000:138–139) skriver att effekten av intervjuarens identitet beror på vilka frågor som ställs och vilket ämne som är aktualiserat i intervjun. Är intervjun av känslig karaktär kan intervjuarens etnicitet, ålder och kön spela en betydelsefull roll som kan leda till att ärligheten i intervjupersonens utsaga ifrågasätts. Känsliga ämnen kan vara religion, inkomster och sexuella förhållanden (ibid.). Vi uppfattar inte vår studie som känslig eftersom vi inte har gått in på personliga förhållanden utan endast undersökt ungdomarnas framtidstro, syn på det egna bostadsområdet samt uppfattning av hur de anser att media och andra ser på dem.

Andra påverkansfaktorer är socionomutbildningen som bidragit till viss förförståelse kring ämnet eftersom vi har läst om människor, både unga och gamla, och vad etnicitet, klass och familjeförhållanden samt bostadsområdets status kan innebära för den enskilde. Vidare har en av oss haft sin verksamhetsförlagda socionompraktik i Malmö Stad på en grundskola med högt antal elever med annan etnisk bakgrund än den svenska. Hon har fått träffa många ungdomar som bor i andra segregerade stadsdelar i Malmö vilket har bidragit till en större förförståelse om ungdomarna.

7.4. Uppsatsarbetet och arbetsfördelning

Undersökningen baseras på de intervjuer som vi utfört med de ungdomar som vi träffat. Det resultat som vi fått har vi analyserat och diskuterat utifrån de teorier och centrala begrepp vi valt samt annan litteratur inom modern forskning som vi anser är av relevans för studien. Vi har sökt i databaserna Libris och SwePub efter litteratur samt forskning. Vi har även blivit tipsade av vår handledare samt på egen hand sökt litteratur.

I vår resultatredovisning har vi valt att inte uppge namn på platser inom Rosengård eller det ursprungsland ungdomarna nämner att de är ifrån. Detta har vi gjort när vi citerar dem på grund av anonymiteten. Vi har även gjort lättare grammatiska korrigeringar för att underlätta läsningen samt för att undvika missförstånd. Vidare har vi valt att inte skriva ut vilken fritidsgård vi har varit på för att undvika eventuellt igenkännande av någon av de intervjuade ungdomarna.

Den arbetsfördelning som vi gjort är att vi fördelat litteraturen oss emellan eftersom det hade varit alltför tidskrävande för oss båda att läsa alla de böcker, avhandlingar och dylikt som vi funnit. Dock har vi tillsammans skrivit uppsatsen samt intervjuerna för att minska risken för egna tolkningar samt alltför stora självpräglingar av uppsatsen.

7.5. Tillvägagångssätt

7.5.1. Intervjuer

Vi började med att utforma en intervjuguide med bakgrundsfrågor om hur ungdomarnas familjeförhållanden ser ut i dagsläget avseende familjestorlek med mera. Vidare utformades frågor om sysselsättning där vi ställde frågor om ungdomarnas samt deras familjers sysselsättning. Vi fortsatte med att utforma frågor gällande det egna bostadsområdet Rosengård och ungdomarnas syn på Rosengård och dess invånare. Därefter formulerade vi frågor gällande den tillhörighet och gemenskap ungdomarna känner eller inte känner till Rosengård, Sverige eller det land deras etniska bakgrund bottnar i. Och slutligen utformade vi frågor kring ungdomarnas framtidstro.

Vi fick genom en gemensam bekant kontakt med fyra av ungdomarna och vi var inte bekanta med någon av ungdomarna sedan tidigare. Ungdomarna är sportligt engagerade och den gemensamme bekante är ungdomarnas tränare. Innan ett träningspass fick vi möjlighet att under ett par minuter presentera vårt arbete för de ungdomar som ingick i den gemensamme bekantes lag. Fyra av ungdomarna visade intresse och ville gärna ställa upp. Vid informationstillfället delade vi även ut informationsblad till ungdomarna och tog deras kontaktuppgifter. Innan vi bestämde när intervjuerna skulle äga rum tog vi kontakt med en fritidsgård på Rosengård för att undersöka möjligheten att använda deras lokaler under intervjuerna. Det vi fick höra från ungdomarna vi hade träffat var att den fritidsgården var en plats de kände sig trygga och avslappnade på. Häger (2001:146) skriver att när intervjupersonerna blir intervjuade på ”hemmaplan” är det positivt för att det är mycket i den

miljön som de kan knyta an till i intervjun Att ungdomarna skulle känna sig trygga var viktigt för oss.

Vi bokade in intervjuerna med de fyra ungdomar som hade anmält sig som intresserade. Intervjuerna varade i cirka 45 minuter och på fritidsgården fick vi ett avskilt rum att sitta i. De resterande fem intervjuerna gjordes med ungdomar som vi träffade på fritidsgården och som visade ett stort intresse när vi berättade vad vår studie handlade om. När vi kom till fritidsgården undrade de ungdomar som befann sig där vad vi gjorde och vilket vårt syfte var. När vi berättade för dem om den studie som vi genomförde undrade de om de fick vara med. Vi behövde alltså inte själva tillfråga dem, utan de anmälde sig själva frivilligt. Vi blev positivt överraskade över det engagemang och intresse som personal och ungdomar visade för oss och vår studie samt blev vi positivt överraskade över personalens assistans och hjälplighet med lokaler.

Vi bar på den förståelsen att intervjupersonen kunde uppfatta bådars närvaro som svårhanterlig och att det hade kunnat påverka resultatet, dock anser vi att vi tillsammans kunde komplettera varandra när det gällde att ställa följdfrågor samt att utrymmet för egen tolkning blev mindre då vi var två. Ungdomarna intervjuades en in taget. Ljudnivån utanför rummet vi satt i var vid vissa tillfällen hög, dock var det inget som vi bedömde påverkade utfallet av vår intervju. Innan intervjun började informerade vi ungdomen om de etiska riktlinjer vi utgår ifrån, om den anonymitet som omfattar honom eller henne samt information om vad vi kommer att ställa frågor om. Ungdomarna fick även möjlighet att ställa frågor om intervjun och läsa igenom det informationsblad (se bilaga) som alla de intervjuade fick. För att intervjun skulle hålla en hög standard och tillförlitlighet använde vi oss av en bandspelare. Detta uttryckte inte någon av intervjupersonerna som ett problem.

Det vi dock fann problematiskt var att vi genomfört alla intervjuer på fritidsgården. De ungdomar som befann sig på fritidsgården då vi genomförde våra intervjuer har sett vilka ungdomar vi har intervjuat, vilket kan leda till att anonymiteten brister. Det finns en risk för att ungdomarna kan gissa till sig vem som sagt vad samt att det kan föras vidare till andra. Dock har vi ändå valt att genomföra vår studie på detta sätt eftersom ungdomarnas känsla av trygghet och säkerhet under intervjuens gång var viktig för oss. Ungdomarna har även frivilligt gått med på att bli intervjuade och de har även varit medvetna om det sammanhang intervjuerna görs i. Vidare har vi i vårt arbete syftat till att vara noggranna med att beskriva

vårt material på ett sätt som bidrar till en svårighet att följa enskilda personers utsagor. Vi har med andra ord använt vårt material på ett generaliserat sätt och valt att titta på återkommande mönster för att i den mån det går undvika igenkännanden av vissa intervjupersoner samt för att göra materialet mer hanterbart. Vi är medvetna om att detta tillvägagångssätt kan ha lett till en förlust av vissa nyanser som enskilda personer bidragit med, dock anser vi att anonymiteten går före.

Det bortfall vi har haft är ett par frågor som vissa intervjupersoner inte kunnat eller velat svara på. Dock har vi i intervjupersonernas sammanlagda utsaga funnit mönster som täckt upp för de missade frågorna samt så är den semistrukturerade intervjun av öppen karaktär vilket lett till att intervjupersonerna flertalet gånger berört de frågor indirekt. Vi bedömer alltså att det bortfall vi haft inte påverkat studiens resultat nämnvärt, dock har vi tagit det i beaktande och diskuterat bortfallets möjliga konsekvenser.

7.5.2. Kodning av material

Efter att vi hade transkriberat vårt intervjumaterial valde vi tre stycken teman att koda efter, utifrån vår intervjuguide och våra teorier; *ungdomarnas syn på Rosengård och dess invånare*, *andras syn på Rosengård och dess invånare* och *ungdomarnas framtidstro*. De frågor som fanns i intervjuguiden delade vi in i de olika temana utifrån relevans och sedan läste vi igenom svaren och sökte efter mönster för att därefter placera svar under rätt tema.

Vidare har vi valt att använda olika citat från ungdomarna där vi vill visa påtagliga exempel som förtydligar de mönster vi funnit i materialet samt för att helt enkelt göra läsningen mer intressant.

7.6. Metodens förtjänster och begränsningar

Enligt oss har den största fördelen med en semistrukturerad kvalitativ intervju varit att vi har fått möjligheten att ställa följdfrågor samt förtydliga eventuella oklarheter. Vidare har vi även fått möjligheten att upptäcka andra intressanta utgångspunkter i intervjupersonernas berättelser, vilket kunnat leda till nya synsätt och perspektiv som vi inte tänkt på innan intervjun. Metodens främsta begränsning är att undersökningen saknar en generell validitet då urvalspopulationen är så pass liten. Att enbart ha intervjuat nio personer ger endast en bild av "hur det kan se ut". Dock har vi på grund av tidsbrist inte kunnat göra undersökningen större. Meeuwisse et al. (2008:38) skriver att det som även är riskfyllt med att använda en kvalitativ

metod är att de slutsatser vi drar utifrån en kvalitativ undersökning hämtas från vad vi anser är av betydelse. Detta kan leda till en brist på objektivitet och att vi missar viktig information som är relevant. Dock är detta någonting vi har haft i åtanke och försökt förhålla oss så objektiva som möjligt. Det har varit viktigt för oss att ta de nackdelar som finns med den kvalitativa metoden i åtanke för det har bidragit till att vi kunnat arbeta vidare med metoden på ett sätt som ökar tillförlitligheten, men framförallt bidragit till förutsättningar och möjligheter.

7.7. Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

I en intervjusituation där ett samtal äger rum skapas även en relation. Vi som socionomstudenter är väl medvetna om att i sådana situationer är det svårt att förhålla sig objektiv vilket även kan påverka metodens reliabilitet. Dock anser vi att det är viktigt att vi är medvetna om att det fanns faktorer som har kunnat påverka resultatet och att därför har vi haft detta i åtanke som någonting genomgående i vår uppsats.

Det är även av högsta vikt hur intervjun tar form. Vi har valt att göra en så kallad pilotintervju för att försöka undvika eventuella missförstånd och oklarheter som vi inte lyckats fånga upp tidigare. Pilotintervjun gjorde vi med en bekant till oss. Denna person är i urvalspopulationens ålder samt tillhör en annan etnicitet än den svenska, dock är inte denna person bosatt på Rosengård. Pilotintervjun hjälpte oss med att upptäcka alltför fackligt och invecklat språk, svåra ord samt ledande frågor. Hur vi formulerat våra frågor samt vårt kroppsspråk är alla faktorer som vi har varit förberedda på kan påverka utfallet av vår studie. Dock kan det faktum att intervjupersonen vid pilotintervjun inte bor i ett segregerat bostadsområde kritiserar. Detta kan innebära att personen inte kan reflektera över tillhörighet och gemenskap samt den negativa mediala framställningen kring Rosengård på samma sätt som en ungdom som bor i området kan.

Om någon annan hade genomfört denna studie och fått samma resultat kan inte med säkerhet utlovas, dock skriver Denscombe (2000:250) att det finns tre premisser den kvalitativa forskningen kan uppfylla för att tackla detta problem. Den första är att en explicit redogörelse ska finnas för forskningens mål och grundläggande utgångspunkter, såsom syfte och teori. Den andra är en noggrann redogörelse och beskrivning av hur forskningen genomfördes och den slutliga är att resonemangen bakom de fattade besluten utförligt redogörs (ibid.). Dessa premisser har vi tagit i beaktande och försökt att uppfylla så noggrant som möjligt.

I vår studie kan det som har bidragit till en sänkning av validiteten vara vårt urval av intervjupersoner. De fyra ungdomar som tränar i samma lag umgås på fritiden samt de intervjupersoner som vi fann på fritidsgården umgås privat. Att komma från samma vänskapskrets kan innebära liknande åsikter och syn på bostadsområde och framtid.

7.8. Etiska överväganden

Eftersom vi har skrivit en uppsats efter vetenskapliga kriterier fanns det fyra forskningsetiska principer att förhålla sig till. Dessa principer behandlas i Vetenskapsrådets *Forskningsetiska principer inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning* (2002).

Informationskravet som är den första principen innebär för oss att vi informerat våra intervjupersoner om det övergripande syfte med vår studie samt hur deras utsagor kommer att användas. Vidare har vi tydliggjort vilka vi är och varför vi gör denna undersökning samt hur vi kommer att gå tillväga, exempelvis användning av bandspelare. Oavsett vikten av ungdomarnas deltagande i vår studie, har vi förtydligat att deras deltagande är frivilligt och kan avbrytas när som helst.

Nyttjandekravet har vi uppfyllt genom att vi har informerat våra intervjupersoner om vad denna studie syftar till, samt att det intervjupersonerna säger under intervjun är anonymt och kommer enbart att användas i studiens syfte samt att materialet kommer behandlas av oss.

För att uppfylla *samtyckeskravet* i vår studie har vi försäkrat oss om att samtycke finns från de berörda parterna när vi träffat dem på egen hand. Vi har även erbjudit det transkriberade materialet till de intervjupersoner som önskat att ta del av det.

Konfidentialitetskravet i vår studie har tagit form i en noggrann anonymisering av personerna som deltar i intervjuerna. Vi har använt oss av fingerade namn. Det som uppges i uppsatsen är att intervjupersonerna bor på Rosengård, då detta är av betydelse. Det som även kommit att framgå är vilken åldersgrupp ungdomarna tillhör samt att de har en annan etnisk bakgrund än den svenska, dock har deras ursprungsland inte framgått. Vi har även använt oss av citat i arbetet, om det är av betydelse. Eftersom vi anser att vår studie inte innefattar ett känsligt ämne anser vi att vidare försiktighetsåtgärder inte behöver vidtas. Dock bar vi på en medvetenhet att en risk fanns för att känsliga ämnen skulle uppkomma, såsom kriminalitet.

De frågor vi ställde gav utrymme för intervjupersonerna att själva välja vad de ville berätta för oss, vilket resulterade i att vissa berörde känsliga ämnen såsom kriminalitet. På grund av att sådana känsliga sekvenser har uppkommit i vår studie har vi valt att försöka vara noggranna med anonymitet.

Att vi även valt att göra vår undersökning i ett medieuppmärksammat och segregerat område är ytterligare en faktor som påverkat vårt arbete. Det är ett exploaterat område där flera undersökningar och studier har gjorts i olika sammanhang. Detta är vi väl medvetna om. Dock anser vi att Rosengård är ett tydligt exempel på ett segregerat bostadsområde och att dess invånare kan ge oss den information vi söker efter. Detta är även ett område som vi har distans till eftersom ingen av oss, som har genomfört studien, bor i Malmö. Att området är så pass exploaterat anser vi kan komma att bidra till ett större tydliggörande av den stigmatisering och utsatthet Rosengårdsbor upplever. Därför har vi i vår studie även medtagit frågor om hur ungdomarna upplever den massmediala framställningen av Rosengård och dess invånare.

8. Resultat

I detta kapitel kommer vi att presentera och beskriva de utsagor som ungdomarna har framfört samt i en sammanfattande del belysa huvudpunkterna i deras utsagor. I resultatet kommer vi även, i anslutning till vår empiri, att belysa tidigare forskning som har gjorts inom ämnet. Kapitlet består av ungdomarnas uppfattning av Rosengård och dess invånare, ”andras” uppfattning av Rosengård samt framtidstron hos ungdomar som bor på Rosengård.

8.1. Ungdomarnas uppfattning om Rosengård

8.1.1. Bostadsområdet Rosengård

Alla de ungdomar som vi har intervjuat bor i hyresrätt på Rosengård. Ingen av ungdomarna har ett eget rum, utan delar med minst ett syskon. Ingen av de tillfrågade ungdomarna uttryckte något missnöje kring boendesituationen. Många berättar även att de är nöjda med det stora utbudet av affärer, sportanläggningar, fritidsgårdar etcetera som finns på Rosengård. De använder även uttrycket att de har ”nära till allt” och att ”allting som de behöver finns på Rosengård”. Majoriteten av ungdomarna menar att det alltid finns människor som vistas i området och att det alltid finns någonting att sysselsätta sig med. Vidare berättar de att det är positivt med att det finns människor från olika länder och en av ungdomarna uttrycker att

Rosengård känns som hans ”hemland”. Ungdomarna känner alltså en social sammanhållning och trygghet i området.

Ungdomarna har flera gånger berättat att det är ”de andra” som är kriminella och inte de själva. När vi frågar vilka ”de andra” är så berättar de att Rosengård är uppdelat på gator. De menar att de som är kriminella bor på vissa gator. Ofta talar de om att på deras gata händer det sällan eller aldrig att någon begår brott, men de menar även att människorna från deras gata inte är de som är kriminella. De säger att alla Rosengårdsbor är medvetna om vilka gator som klassas som kriminella och vilka de kriminella är. Ristilammi (1996:120-123) diskuterar även sina intervjupersoners utsagor där de talar om vilken sida av Rosengård som är ”bättre” och ”sämre”. Ungdomarna som vi samtalade med försköt ofta problemen på ”de andra” i bostadsområdet. Molina (2006:188) skriver om en förortsbo som gör som många andra som bor i stigmatiserade områden, alltså för vidare det ”dåliga ryktet” till ”de andra” i det egna området. En av ungdomarna berättar hur uppdelningen av Rosengård ser ut:

Det beror på vilket ställe du kommer ifrån. Jag kommer ifrån ett lugnt ställe på Rosengård, men de som bor på [gatans namn] är annorlunda. Där har de haft stenkastning och bränna soptunnor. Där jag bor är det ingenting. Det är bara där det är stenkastning och skottlossning. Inte hos oss. (Elfete)

De ungdomar som vi intervjuade berättar att de kriminella är en minoritet på Rosengård och att det är de som skapar ”kaos” i området. Med ”kaos” menar de stenkastning och kravaller. De talar även om att kriminella handlingar främst inte begås i det egna bostadsområdet. Ett par andra av de tillfrågade ungdomarna menar att de aldrig har sett kriminalitet på Rosengård även fast de har bott där hela sitt liv.

Tre av ungdomarna belyste tryggheten de känner på Rosengård, där de talar om att det inte finns risker med att vistas ute i området oavsett tid på dygnet. När ungdomarna ska beskriva hur tryggt det är så berättar de att deras systrar och mammor vistas ute sent om nätterna men att det aldrig har utsatts för någonting brott. Detta ger Omar ett exempel på:

Vi som bor här tycker inte att det är ett farligt område. Alltså, mitt i natten kan min syster gå ut här, och min mamma också. Alltså det är inte farligt här, folk tror att det är något stort, det är det man får spel på. Att det är något ghetto här. Det är helt vanligt. Folk går ut, folk har kul fast de har satt alla blattar i ett

område. Det är därför det är så mycket. Så alla tror det är värsta stället, det är helt vanligt. Alla lever ett helt normalt liv. (Omar)

Men samtidigt säger samma person senare i intervjun:

Ibland kan vi ha det tråkigt och starta kravaller o sånt. Om man till exempel ser en svenne och man är ett gäng som har tråkigt så kan man råna han, bara för att. Så att det blir lite kul och ibland när man behöver lite pengar, så tar man dem. (Omar)

Det utmärkte sig att vissa av ungdomarna visade en tendens till motsägelsefullhet. Samtidigt som de beskrev området i en positiv bemärkelse där kriminalitet och dylikt är en sällsynt syn, så kunde de senare i intervjun berätta om hur kriminella handlingar begås på grund av rastlöshet eller när de var i behov av pengar.

8.1.2. Invånarna på Rosengård

Samtliga ungdomar som vi intervjuade tillbringar den största delen av sin fritid på Rosengård. På fritiden umgås ungdomarna på Rosengård oftast med andra ungdomar från området. Ålund (1991:98) menar att uppkomsten av vänskap många gånger bestäms av social likhet och geografisk närhet. De bor alltså nära varandra, på samma gator, och därför umgås de även. De berättar dessutom att de trivs med sina grannar och att de personer som de umgås med på fritiden är personer som de är uppväxta med. Ungdomarna känner till vilka de flesta Rosengårdsborna är och menar att det huvudsakligen är trevliga och snälla människor som bor på Rosengård”. Med trevliga och snälla syftar de på att människorna ”följer de svenska lagarna, hälsar när de träffas, tar hand om Rosengård genom att till exempel kasta soporna i sopnedkastet” med mera. Många av ungdomarna berättar om den kärlek de känner för Rosengård och respekt de har för dess invånare. Detta är någonting som även Jonsson (2007:229) tar upp. Han diskuterar en ”stadsdelsnationalism”. Han menar att stadsdelen blir laddad med en symbolik och blir mytologiserad. Stadsdelens ”historia, rykte och territorium” blir någonting som blir väsentligt att försvara. En av ungdomarna uttrycker en beskyddaranda över Rosengård:

Men gå ut här, det är helt okej. Fast många killar som hänger tillsammans på olika ställen tror folk är gäng. Fast det är inte gäng, det är bara kompisar som umgås. Som softar med varandra. Det är ingen som ska råna dig och sånt. Alla

som bor här som är tjuvar och sånt går till andra ställen och gör det. Ingen gör det i sitt eget ställe. (Emir)

Att han säger att ”ingen gör det i sitt eget ställe” kan betyda att de som bor på Rosengård inte vill göra skada på Rosengård, utan de kriminella handlingar som utförs görs istället på andra platser. Här kan gemenskapen och respekten för det egna bostadsområdet tydligt urskiljas.

Ungdomarna berättar om hur de stöttar varandra i olika konfliktsituationer och att de är medvetna om att deras vänner och familj alltid ställer upp. Något som flera av ungdomarna exemplifierar är uppbackning vid våldsituationer. De menar att människor på Rosengård umgås med varandra oavsett ålder och uttrycker själva att de är som en ”familj”. Kamali (1999:53) skriver att ungdomar identifierar sig med det bostadsområde de bor i och därmed begränsas deras vy även till den plats och umgängeskrets de befinner sig i. Detta är något som Ålund diskuterar (2005:256). Hon nämner att det i multietniska förorter kan växa fram en slags byanda där de sociala relationerna präglas av en ”gemenskap, vänskap och tillhörighet”. Trpimir exemplifierar denna företeelse:

Om jag slåss med någon kille här borta så kommer alla mina vänner hoppa på honom. Vi har stor tillhörighet, vi hjälper varandra. Men det är en sak som är bra här på Rosengård. Om du är uppväxt här och sånt, det är som ditt land. Alla känner varandra. Vi är som en armé. Alla familjer, alla barn. (Trpimir)

Oavsett denna gemenskap som ungdomarna betonar finns det några av dem som gärna ser att fler personer med svensk bakgrund flyttar till Rosengård. De menar att personer med svensk bakgrund kan bidra med språk och kultur men även att personer från Rosengård med en annan etnisk bakgrund kan bidra med nya kunskaper och kulturer. De talar om en utväxling av kulturer sinsemellan. Främst lägger ungdomarna en fokus på viljan om en språkutveckling inom det svenska språket. Detta är även något som Jonsson tar upp (2007:235). Såsom det ofta i politiska sammanhang nämns så är ”språket nyckeln till samhället”. Dock är det inte så i verkligheten eftersom de intervjupersoner som Jonsson (2007) använder sig av i sin studie, trots god svenska, inte är betraktade som svenskar.

En del av ungdomarna talade om att de inte kände sig som ”svenskar” trots att de är födda i Sverige. Dock kände de sig inte helt och hållet utländska. Vissa benämnde det som att de var ”hälften svenska, hälften utländska”.

Alltså jag är född här och jag är svensk medborgare här, fast ändå jag känner att jag är från början en utländsk. Jag kan inte bara vara en svensk. Men ändå har jag någonting svenskt i mig. Mina föräldrar är inte födda här, men jag är. Jag är lite både och. Till exempel jag kan knappt prata mitt hemspråk men i skolan ser de mig fortfarande som en blatte. (Elfete)

När vi frågade ungdomarna om vilken nationell tillhörighet de upplevde sig ha så svarade alla olika. Det fanns en oklarhet om var gränsen för att vara ”svensk” går och var gränsen för att vara ”utländsk” går. Alla ungdomar hade egna uppfattningar om vem en ”svensk” är och vem en ”utländsk” är. De flesta upplevde sig dock vara både och, alltså både ”svenskar” och ”utlänningar”.

8.2. ”Andras” uppfattning om Rosengård

8.2.1. Media

Samtliga ungdomar som vi har intervjuat berättar om den negativa bilden av Rosengård och dess invånare. Det de flesta tar upp är att massmedia har ritat upp en bild av Rosengård som ett kriminellt område. De talar om att ”stenkastning, kravaller och våld” är det enda som nuförtiden förknippas med Rosengård. Många av ungdomarna förundras även över att media inte visar deras ”vanliga” vardagsliv. Johansson och Lalander (2007:183–184) skriver att det är media som skapar den bild vi har av Rosengård och andra miljonprogramsområden. Genom artiklar, radio- och TV-program skapas ofta en framställning av förorten som dramatisk och som någonting annorlunda. Författarna utvecklar vidare (ibid.) att ungdomsgång, etniska grupper och allehanda sociala problem är vad förortsbilden ideligen handlat om i svenska medier. Det är inte alltför ofta som media lyft fram och belyst det ”vanliga” och vardagliga livet i förorten, utan det är dramatiken som media tagit fasta på. Media kan i sådant fall liknas vid en teater som förvisso har med delar från verkligheten, men det urval och ”vinkling” medierna väljer att framställa beskriver förorten som någonting helt främmande och annorlunda än den verklighet de flesta svenskar lever i (ibid.).

Alla tror att Rosengård är ett dåligt ställe. Det med upploppet och det med matchen kom över hela världen på nyheterna. Min mamma såg det på en kanal från [ursprungslandets namn]. (Zerina)

Det ungdomarna strävar efter, i form av en uppvisning av deras "vardagsliv", kan vara svårt att förverkliga. Det är sällan "ett vardagsliv" är av intresse för media vilket bidrar till den mediala fokuseringen på "stenkastning, kravaller och våld".

Ett flertal av ungdomarna berättar att media många gånger fokuserar på den etniska sammansättningen av befolkningen i området när de framställer Rosengård som ett kriminellt bostadsområde. De menar att media ger en negativ bild av människor med annan etnisk bakgrund än den svenska. Detta är även någonting som Ålund tar upp (2002:298). Hon menar att sättet som massmedia behandlar våld och brott på leder till att det ofta sätts ett bindestreck mellan våld och invandrarungdomar. Att vara en invandrare blir en egenskap som leder till en benägenhet för att utföra brott och använda sig av våld.

Vidare beskriver ungdomarna särskiljandet mellan svenskar och invandrare i media. Fem ungdomar påpekade hur massmedia skriver ut den etniska tillhörigheten då en person med en annan etnisk bakgrund än den svenska begår en kriminell handling. Och de påpekade samtidigt att så var inte fallet om personen har en svensk bakgrund. Någonting som ungdomarna även talade om var att då en kriminell handling begicks på Rosengård så uppgav tidningen vilket bostadsområde det rörde sig om. Dock menade de att så var inte fallet då en kriminell handling begicks i till exempel Limhamn, som samtliga ungdomar har exemplifierat som välbärgat och "svenskt" område i Malmö. Johansson och Lalander (2007:190) menar att den stora faran med att media misskrediterar förorten är att de som drabbas, nämligen de personer som bor i förorten, urskiljer medias ändamål att svartmåla personer med en annan etnisk bakgrund än den svenska. De menar att de blir sedda som andra klassens medborgare och därigenom värderas "svenskarna" högre. Detta bidrar till att det skapas ett samhällsklimat där relationerna mellan de med låg status och de med hög status blir påverkade i negativ bemärkelse (ibid.).

Allt kriminellt som händer skyller de på blattarna. [...] händer det någonting på Rosengård som är ett blatteområde så blir det stort i tidningen. Händer det någonting i Limhamn som är ett svenneområde så är det ingenting. De skriver inte om det. Det känns fett jävla orättvist. (Karar)

Bilden som media visar kan alltså uppmuntra särskiljandet mellan de med svensk bakgrund och de med annan etnisk bakgrund. Även bostadsområdet omnämns i media vilket vidare kan svartmåla de bosatta i området. Vi har även frågat hur ungdomarna känner sig då de får läsa

om att kriminella handlingar sker på Rosengård. Alla nio ungdomar påpekade att bilden som massmedia framställer inte överensstämmer med den verklighet som de lever i. De berättade om att de var frustrerade och arga över den skeva och negativa framställning som media ger. I deras beskrivning av vilka känslor medias framställning frambringar hos dem, använder de flesta ord såsom: ”jävla”, ”fucking” och ”idioter”.

8.2.2. ”De andra”

Vi frågade ungdomarna om hur de tror att andra uppfattar dem. Alla ungdomarna nämner flera gånger att de blir uppfattade som kriminella av andra människor. Många av ungdomarna talade om att polisen är en slags fiende som försöker skuldbelägga dem. De har alla varit med om att bli ”kränkta” på grund av att de bor på Rosengård:

Jag och två andra killar satt och tjafsa. En polis kom och frågade oss var vi bor och han lät de andra gå, men stannade och pratade med mig. Sen körde han hem mig. Bara för att jag är från Rosengård. Jag blev arg, det var kränkande.
(Srboljub)

De senaste årens kravaller och upplopp på Rosengård har lett till att många av ungdomarna anser sig ha blivit felaktigt anklagade för att de tagit del av dessa negativa handlingar. Många uttrycker att utomstående har en uppfattning om att alla Rosengårdsbor deltagit i kravallerna. Vissa av ungdomarna går i skolor där majoriteten av eleverna har en svensk bakgrund. Det är i skolan de oftast stöter på denna fördom om att alla Rosengårdsbor har deltagit i kravaller.

En kille sa till mig i skolan: är du också en av de som var med i uploppet och sånt skit? Han sa så till mig framför alla. Jag tycker inte det var okej att säga så. Bara för att jag bor här behöver jag inte vara som andra. Jag sa bara: nej, har du sett mig där? Han sa: nej, men du bor på Rosengård. (Emir)

Fastän många av ungdomarna oftast pratade positivt om Rosengård, så berättade de att det fanns situationer då de undvek att tala om var de bor. De killar som vi talade med berättade om att de ibland undvek att berätta för tjejer om att de bodde på Rosengård. De talade om att tjejer som de träffade inte ville komma till Rosengård för att umgås med dem. Tjejerna var inte rädda för dem utan för själva bostadsområdet Rosengård. Det vill säga att det är bostadsområdet i sig som skapat skammen hos de och inte den etniska bakgrund de har, eftersom etniciteten är någonting som personerna i mötet med dem redan blivit upplysta om. I vissa fall blev skammen så plågsam att de inte berättade att de är Rosengårdsbor. J Scheff och

Starrin (2002:175–176) menar att ett sådant beteende är ett så kallat ”undandragande” beteende som innebär att de inte försätter sig i situationer som kan tänkas vara riskfyllda, alltså de undviker att uppväcka skam. Denna typ av reaktion upplevde en av killarna även då han var på semester utomlands:

Vi var på resa, jag och tre andra. Vi var i Turkiet, i Alanya. Vi träffade tjejer där som också är från Sverige, från Umeå. Sen vi sa till dem att vi var från Malmö, men vi sa inte från Rosengård. Vi typ sa Limhamn och sånt. Sen de bara: jaha, men hur är det på Rosengård? De började snacka om Rosengård och hur de träffa en kille från Rosengård, sen de ville inte snacka med han bara för att han är därifrån. Jag tänkte: tur vi inte sa att vi är därifrån. Jag sa till dem: alltså vi bor i Malmö, vi vet hur det är på Rosengård. Det är inte som ni tror. De bara: är det sant? Och då sa jag: det händer ju mer i Limhamn än på Rosengård. (Dino)

Ungdomarna som citatet ovan gällde uttryckte alltså att de skulle bli mer accepterade av omgivningen om de inte bodde på Rosengård. De bär alltså på en förförståelse om vad andra anser om Rosengård och dess invånare, vilket även tjejerna i citatet bekräftade för dem.

Samtliga ungdomar uttrycker att människor med svensk bakgrund värderas högre än vad de med en annan etnisk bakgrund gör. De berättar att denna distinktion finns främst på den svenska arbetsmarknaden men även i andra sociala sammanhang människor emellan. De menade också att det är personer med svensk bakgrund som skapar en distans till dem med annan etnisk bakgrund. Många syftade till att de med svensk bakgrund behandlade de med annan etnisk bakgrund som att de vore ”mindre värda”. Flera av ungdomarna påpekade att deras etniska bakgrund i relation med att de bor på Rosengård har förstärkt den negativa synen som de med en svensk bakgrund har på dem. En av ungdomarna talade om hur hon första dagen i den nya gymnasieklassen fick en kommentar av ett par klasskompisar då de satt i klassrummet:

Första dagen i skolan kom de och sa att de inte tycker om blattar och sånt. De sa det framför alla. Då sa jag: men varför har ni valt denna skola då? Och då sa en av dem att man får börja vänja sig vid dem. De behandlar oss som djur, vaddå börja vänja sig vid dem? Vi är alla människor (Fatima)

Samtliga ungdomar talade om den fysiska distansen som personer med svensk bakgrund har, det vill säga att ungdomarna upplever att personer med svensk bakgrund inte vill bosätta sig

nära de med annan etnisk bakgrund. När vi frågade varför de trodde att det var på det sättet så svarade ungefär hälften av ungdomarna att denna distans finns för att personerna med svensk bakgrund är rädda för Rosengårdsbor och vill därför inte vara i närheten av dem. Ungdomarna berättade att svenskar ser dem som personer som ”går på socialbidrag, jobbar svart eller är kriminella”. Ålund (2002:294) benämner en sådan distinktion som ett ”oss” och ”dem”-perspektiv som syftar till att förbinda främmande kulturer och kulturella skillnader med sociala problem, såsom diskriminering och segregation. En annan av ungdomarna berättade om en händelse som utspelade sig när hans klass hälsade på i en skola där majoriteten av skolan hade elever med svensk bakgrund:

Vi var brevvänner med folk från [stadens namn]. När vi skulle komma till deras skola så hade många föräldrar sagt till sina barn att inte gå till skolan. När vi kom dit var hela skolan tom. Där vi gick, folk var på helt andra ställen, de vågade inte vara nära oss. Vi skulle ut och röka och sen gick vi in till cafeteria som var full. När vi kom så alla drog. (Srboljub)

”Vi” är i detta fall Rosengårdsbor medan ”de” är utomstående som inte bor eller har någon anknytning till Rosengård, men främst är det den delen av befolkningen som har svensk bakgrund. Genom att betrakta sig som ”vi” uttryckte de en slags gemenskap, men även att de ser sig själva som åtskiljda från de med svensk bakgrund. Det ovan nämnda citatet påvisar att ungdomarna även stöter på denna distans i skolarrangerade aktiviteter. Det rör sig således, enligt de tillfrågade ungdomarna, inte enbart om att de med svensk bakgrund inte vill bosätta sig nära de med etnisk bakgrund, utan de vill heller inte vara nära dem i neutrala miljöer såsom skolan.

8.3. Framtidstro på Rosengård

Då vi talade om drömframtiden med ungdomarna vi intervjuade sa de flesta att de drömmer om att ha pengar, dock inte alltför mycket pengar. Vissa påpekade att de skulle köpa ett körkort, villa och bjuda hela sin familj och vänner på bilar och resor. Många talade även om att de skulle skänka pengar till sina hemländer och andra fattiga länder. En av ungdomarna påpekade att han ville bli ”världskänd fotbollsspelare” och att det inte handlade om att han skulle få mycket pengar, utan att han vill spela fotboll. När de avslutade beskrivningen av sina drömmar sade de flesta att lycka var det viktigaste för dem. En trygghet och en ekonomisk säkerhet för deras blivande familj var även viktigt. En av de tillfrågade ungdomarna berättar om en önskad framtid och familj:

I framtiden vill jag ha ett chill jobb, som jag trivs med. [...] jag vill inte bada i pengar, men jag vill att mina framtida barn och fru ska ha det bra. Min framtid, mina barnbarn, att de ska vara friska, allt. Att de har det de behöver. Kläder och sånt. Mina barn ska vara de lyckligaste. Lycka är viktigt, inte pengar. (Trpimir)

Vissa av ungdomarna talar om sin önskan att förändra Rosengård till det positiva där de alltid påpekar att de vill visa att alla i området inte är likadana. Johansson och Lalander (2007:188) skriver att det alltså är viktigt att lyfta fram de som bryter mot stereotypen för att visa att den egentliga stereotypen inte är en stereotyp och på så sätt inte heller en spegling av verkligheten. En av de tillfrågade ungdomarna berättar om vad han vill bli i framtiden:

Kanske någon stadsdelschef här på Rosengård. Jag hoppas jag blir mångmiljonär och jag ska aldrig flytta härifrån. Aldrig. Hoppas jag blir världens rikaste, jag ska alltid bo här. I samma lägenhet. Jag ska bygga om hela Rosengård, det ska bli det finaste stället. Det är min dröm. [...] då ska alla skitsnackare få se. De kommer att be om att få bo här. (Karar)

Det som Karar berättar om, som handlar om drömmen om att vara stadsdelschef på Rosengård, kan tolkas som en vilja att skapa återuppriktelse för Rosengård. Han har en vilja att visa för världen att Rosengård och dess invånare inte är som media framställer dem. Han lyfter alltså fram att bilden av området kan förbättras genom en ekonomisk satsning. På så sätt kan det komma att framställas som ett positivt bostadsområde och därigenom kommer även den negativa synen på invånarna att förändras. Sålunda förknippas bostadsområdet med dess invånare, och de som bor i området blir ”typiska” Rosengårdsbor.

När vi talade om vad ungdomarna hade för planer efter sin gymnasiala utbildning framkom det att ungefär hälften ville arbeta medan hälften ville vidareutbilda sig och sedan arbeta. Med tiden vill många stadga sig och skaffa familj. Flera pekade på vikten av att skaffa sig en utbildning i Sverige för att lättare kunna ta sig in på arbetsmarknaden. Dock berättade en del av ungdomarna att deras föräldrar, trots utbildning från hemlandet, hade lågavlönade arbeten. När vi frågade om vad de tror skulle hända i framtiden så förknippade de ofta sig själva med sina föräldrar. De menade att de antingen skulle arbeta med ett liknande yrke som någon av föräldrarna hade eller ta över sin familjs företag. Ofta handlade det om till exempel livsmedelsaffär eller restaurang. Lundqvist (2007:173) menar att föräldrarnas arbetsposition i kontext till deras utbildning även lämnar spår hos ungdomarna och deras egna möjligheter till arbete.

Det var dock många av ungdomarna som gav uttryck för att de inte hade tro om att de kommer att arbeta med sitt drömyrke. De påpekade att olika faktorer i deras bakgrund som till exempel anmärkningar i polisens belastningsregister var ett hinder för att kunna få det framtida drömyrket. Bland annat framfördes att de trodde att deras etniska bakgrund och att de är bosatta på Rosengård kommer att spela roll då de ska söka arbete. De menade att drömmen var så långt borta och att det inte fanns en möjlighet för dem att nå den. Därför var det inte lönt att försöka nå den eller att kämpa för att nå den. Lundqvist (2007:165) skriver att ungdomar med annan etnisk bakgrund än den svenska har svårare för att nå sina framtidsdrömmar. Detta var någonting som flera av ungdomarna nämnde och uttryckte en medvetenhet om. De tillfrågade ungdomarna var även inställda på att de efter gymnasiet antingen skulle arbeta eller vidareutbilda sig. Några av ungdomarna ville även öppna ett eget företag där de själva inte behöver arbeta utan har anställda som ”gör jobbet åt dem”. En av ungdomarna berättar om hur hans etniska bakgrund kommer att vara av betydelse då han söker arbete:

Jag vill jobba som brandman, men jag kommer nog bli taxichaufför. Heter man Mohammed i förnamn går det inte. Heter man Peter så löser det sig. Det är så när man söker jobb. (Omar)

Det var ett tydligt mönster i de tillfrågade ungdomarnas utsagor om att drömframtiden och drömyrket var svåruppnått, enligt vissa omöjligt. Även här utgår de intervjuade ungdomarna ifrån ett ”vi” och ”de”-perspektiv. Att tillhöra ”de”, det vill säga att ha en svensk bakgrund, kan utgöra en bättre förutsättning på arbetsmarknaden. Att tillhöra ”vi”, det vill säga bo på Rosengård och ha en annan etnisk bakgrund än den svenska, kan vara ett sämre utgångsläge på arbetsmarknaden. Denna spärr kan vara orsaken till att de personerna med en annan etnisk bakgrund än den svenska avstår från att försöka nå sin dröm.

Samtliga av de intervjuade ungdomarna talade om deras föräldrars uppmuntran till studier. De talar om att deras föräldrar har pratat med dem avseende utbildning och vikten av den. Ungdomarna berättar att deras föräldrar ofta säger att de inte kommer att lyckas i framtiden med att ordna ett arbete om de inte utbildar sig. Ungdomarna själva ansåg att utbildning är viktig för dem i framtiden. Lundqvist (2007:165) skriver att fastän många unga med annan etnisk bakgrund än den svenska har ett sämre utgångsläge än ungdomar med svensk bakgrund på arbetsmarknaden så uppmuntrar föräldrar med annan etnisk bakgrund sina barn till gymnasiestudier i högre utsträckning än de med svensk bakgrund. Även de ungdomar som har

en annan etnisk bakgrund än den svenska talar i större utsträckning om betydelsen av en högskoleutbildning (ibid.). Utbildning blir också framför allt viktig då ungdomarna blivit tillskrivna egenskapen av att vara ”invandrare” och måste då kämpa mer för att få en position i samhället. För föräldrarna är då en utbildning någonting som kan hjälpa ungdomarna förflytta sig från den position de blivit placerade i (ibid. 182). En av ungdomarna berättar om hur hennes pappa ser på hennes utbildning:

Min pappa säger till mig att jag kommer lyckas för att jag pluggar och sånt [...] inte som min lillebror. Han är katastrof. Min pappa har försökt med honom tusen gånger och han försöker fortfarande. Inget. Han skiter i skolan. Skiter i. Hans framtid kommer bli katastrof. Ingen framtid alls. Min pappa ser mig som att jag vill någonting [...] för att jag pluggar. (Zerina)

Det framkom i våra intervjuer att många av de intervjuade ungdomarna tog i beaktande det deras föräldrar ansåg om värdet av utbildning. Därmed inplanterades föräldrarnas åsikter om en utbildning hos ungdomarna eftersom de ofta hänvisade sina åsikter till sina föräldrars åsikter.

När vi undrade hur ungdomarna tänker kring hur Rosengård kommer att påverka dem i framtiden, hävdade några av dem att ”människor kommer att se dem som kriminella”. De tror även att andra kommer att vara rädda för dem så snart de hör att de är bosatta på Rosengård. Samtliga hade även en bild av att de på sikt kommer att ha svårt för att få ett arbete på grund av att de bor på Rosengård. Molina och de los Reyes (2002:304) skriver att kulturella olikheter och avstånd kan leda till att de blir ett uttryck där ett namn och utseende kan bli ett hinder i arbetssökandet. Många av ungdomarna talar om att de har lika stor kunskap som andra ungdomar med en svensk bakgrund, men att deras etniska bakgrund och det faktum att de är Rosengårdsbor bidrar till att de inte uppfattas som likvärdiga. Ålund (2002:299) skriver att ungdomarnas situation utmärks av att de ideligen möts av stängda dörrar och att arbetslösheten är större bland ungdomar med annan etnisk bakgrund än den svenska. Ungdomarna, som är oftast födda och uppväxta i Sverige, behandlas stereotypiskt och tros ha svårigheter med det svenska språket eller avsaknad av ”kulturell kompetens”. Arbetslösheten hos ungdomar med annan etnisk bakgrund än den svenska är pågående trots att de inte har sämre utbildning än de ungdomarna med svensk bakgrund (ibid.).

Några av ungdomarna menar att de tänker på sin framtid redan nu och väljer att avstå från till exempel att gå med i kriminella gäng eller att utföra kriminella handlingar. Oftast syftade de till att de vill undvika kriminalitet då det kommer till att hitta ett arbete i framtiden:

Hade jag varit med i ett gäng hade mitt liv varit fucked up helt. Men om jag inte går med kommer jag inte ha någonting med polisen att göra. Då kommer jag kunna få jobb varsomhelst. Och inte vara stämplad, ingenting. (Dino)

Ungdomarna som vi talade med tänker i hög utsträckning på sin framtid och beaktar de val de står inför. De vill inte ta fel beslut som sedan kan påverka dem negativt i framtiden. Trots deras positiva framtidstro och vilja att inte ta fel beslut så påverkas de av den stereotypiska bild som finns. Ungdomarna pratar om att de vill ”visa sitt värde” och anser sig ha lika stor kunskap som ”vem som helst”. De vill visa omvärlden att även en person som är bosatt på Rosengård kan lyckas i livet med sin framtid, familj och arbete. De tar oftast upp den världskände fotbollsspelaren och före detta Rosengårdsbon, Zlatan Ibrahimovic, som ett typexempel på någon som har lyckats. De menar att han är någon som ger en positiv bild av Rosengård. Dock tror ingen av ungdomarna att de kommer att lyckas med sina drömmar på samma sätt som Zlatan Ibrahimovic, och det är inte heller någonting de kämpar för. De har en medvetenhet om att de behöver arbeta och inte endast sitta hemma och ”inte göra någonting” om de vill lyckas med framgång. Ungdomarna utesluter dock inte möjligheten av framgång med någonting i livet, till exempel att få ett arbete de är nöjda med.

8.4. Sammanfattning

Ungdomarna uttalade sig om att de är nöjda med Rosengård som bostadsområde och de uppskattar mångfalden och den breda kulturella variationen som finns på Rosengård. De anser även att det är en minoritet som begår kriminella handlingar och hela områdets befolkning uppfattas därefter som kriminella. Ytterligare någonting som ungdomarna tar upp är uppdelningen på Rosengård. Det vill säga att Rosengård har urskiljts från själva Malmö men även att bostadsområdet Rosengård är uppdelat i delar, i form av gator.

Ungdomarna uttryckte ett flertal gånger den gemenskap och tillhörighet de känner med andra i sitt bostadsområde. De ville beskydda och försvara sitt område mot andra. Vidare nämner vissa av ungdomarna i vår studie att de inte blir betraktade som svenskar, trots att de talar svenska väl. Ungdomarna menar även att de gärna hade sett att det bor fler svenskar i området

då det hade kunnat bidra till en större kulturkännedom samt en förbättring av det svenska språket. Det fanns även en oklarhet var gränsen för svensk och utländsk går.

Det ungdomarna belyste var att media inte framställde en ”vardagsbild” av Rosengård. De ansåg att Rosengård enbart fick uppmärksamhet då kriminalitet utfördes i området. Det som ungdomarna uppfattar är medias mål och syfte är att visa en negativ bild av Rosengård och personer med en annan etnisk bakgrund än den svenska, medan personer med svensk bakgrund inte blir framställda negativt.

Det som var ett genomgående tema hos ungdomarna är att de upplevde att de ofta blev sedda som kriminella av de personer som inte bor på Rosengård och som har en svensk bakgrund. Vidare berättade några ur den manliga delen av ungdomarna om ett flertal tillfällen de känt skam över att de bor på Rosengård. Någoting som var ett genomgående och sammanfattande tema bland ungdomarna var tanken om ”vi” och ”de”. Ungdomarna uttryckte ett flertal gånger att de uppfattas som sociala problem i det svenska samhället.

Flera av de ungdomar vi talade med var skeptiska till att de skulle förverkliga sin drömframtid på grund av att de har en annan etnisk bakgrund än den svenska samt för att de bor på Rosengård. Ungdomarna kämpade inte för att nå sin dröm utan hade en egen uppfattning om att de i framtiden skulle följa föräldrarnas fotspår. Ungdomarna berättar även om hur viktig utbildning är för deras föräldrar och de själva. De anser att det är en viktig förutsättning för att lyckas i Sverige. Vidare talar många av ungdomarna om Zlatan Ibrahimovic som ett slags ”ansikte utåt” för Rosengård. De menade att han trots en annan etnisk bakgrund än den svenska och trots sin uppväxt på Rosengård har blivit framgångsrik i form av att han har blivit välbärgad, uppskattad för sin talang samt berömd.

9. Stigma och social identitet

I det här kapitlet kommer vi att diskutera det resultat som vi har fått med hjälp av våra teoretiska utgångspunkter. Vi belyser bland annat hur den gemenskap ungdomarna känner kan bidra till utvecklandet av deras sociala identitet. Vi tar även upp distinktionen mellan de med svensk bakgrund och de med annan etnisk bakgrund, ”vi” och ”de”, där ungdomarna från Rosengård emellanåt berättar om den skam och fördom som finns kopplad till bostadsområdet.

Det många av ungdomarna betonade är att andra personer som inte är bosatta på Rosengård samt media har en uppfattning om att människor som bor på Rosengård är kriminella. Becker (1963:23) menar dock att personer kan ses som avvikare oavsett om de har brutit mot någon regel eller inte. Jenkins (1996:5) skriver att det första vi gör i ett möte med en främling är att försöka lokalisera dem på våra sociala kartor, alltså att identifiera dem. Dock är vi inte alltid framgångsrika i detta, en misstagen identitet är inte en ovanlig syn. Jenkins (ibid. 106) skriver dessutom att igenkännande av kultur och gemenskap mynnar från medvetenheten om att saker görs annorlunda ”här” och känslan av hotet som omfattar hur saker görs ”där”. Det vill säga, det handlar om distinktionen mellan de som bor på Rosengård och de som inte bor på Rosengård.

Ungdomarna berättade att då kriminella handlingar utförs på Rosengård skrivs det om bostadsområdet i tidningar. Dock menar de att svenskbebodda områden, trots liknande händelser, inte får lika stor medial uppmärksamhet. Goffman (1972:36) skriver att varenda gång som en person med ett speciellt stigma väcker uppmärksamhet så uppmärksammas det stort i massmedia, till exempel genom att bryta mot en lag eller vinna en tävling. På det här sättet blir de stigmatiserade personerna plötsligt mer åtkomliga för de icke stigmatiserade. De stigmatiserades situation bidrar därför enkelt till att de kommer att leva i en värld av massmedialt uppmärksammade hjältar och bovar av deras egen sort. Denna parallell kan dras till kriminella handlingar som sker på Rosengård men även den stora mängden av positiv publicitet som Zlatan Ibrahimovic har fått i media.

Vissa ungdomar berättade om olika situationer då de har stött på fördomar på grund av att de är från Rosengård och innehar en annan etnisk bakgrund än den svenska. De talar om vardagssituationer då de har bemötts på ett specifikt sätt av exempelvis kamrater i skolan eller polis. Becker (1963:25) skriver att handlingar kan betraktas som avvikande beroende på vem som begår handlingen och vem som skadan innefattar. I vissa fall tillämpas regler mer på vissa personer än andra. Författaren skriver om en studie som visar att medelklasspojkar innehar en mindre risk för att bli gripna av polis, mindre risk att bli medtagna till en polisstation och även löper en mindre risk för att dömas eller fällas i rätten än vad pojkar från slumområdena gör.

De ungdomar vi har intervjuat berättade om situationer då de har känt skam över att de bor på Rosengård och på så sätt även undanhållit den informationen för andra människor. De menade att medias framställning av Rosengård försvårar kontakt med de som inte är bosatta på Rosengård. Becker (1963:39) skriver att när en individ blir avslöjad och sedan märkt som avvikare kan det ge väsentliga resultat i framtiden och för självbilden. Det vill säga att begå en olämplig handling och i framtiden vara knuten till den, ger individen en ny status. Individen är någonting annat än den vi trodde att han var och han etiketteras som exempelvis ”bög” eller ”knarkare” och behandlas vidare på detta sätt. I vår studie kan ungdomarna vara etiketterade som ”annorlunda” på grund av att de är Rosengårdsbor samt innehar en annan etnisk bakgrund än den svenska. Vidare skriver Goffman (1972:109) om en anpassningsteknik som de stigmatiserade använder sig av. Många använder sig av någonting som benämns som skylning, det innebär att de försöker dölja sitt stigma så gott det går. När ungdomarna valde att inte berätta att de är bosatta på Rosengård kan det betraktas som en form av skylning.

Många ungdomar gjorde en distinktion mellan sig själva och de med svensk bakgrund. De talade om ett ”vi” och ”de”. Goffman (1972:21) refererar till dem som inte är stigmatiserade som ”normala” medan de andra är ”stigmatiserade”. Han skriver vidare att ”de normala” och ”de stigmatiserade” är bekanta med varandras tillvaro och de vet var de befinner sig. Att personer kan förutse sådana kontakter kan hjälpa både ”de normala” och ”de stigmatiserade” att arrangera sitt liv på så sätt att de undviker varandra. Detta kan vara en anledning till att det bor ett stort antal personer med annan etnisk bakgrund än den svenska på Rosengård. Få personer med svensk bakgrund flyttar dit.

Ungdomarna som bor på Rosengård identifierar sig med området men även med utanförskapet. Jenkins (1996:4) menar att identitet inte enbart ”är där” utan en individ måste associera sig själv med någon eller någonting, till exempel en vän, en fest, en hjälte eller en filosofi. I detta fall ett bostadsområde. Becker (1963:19) skriver att allting som skiljer sig från det vanligaste kan likställas med avvikare. Detta innebär exempelvis att en avvikare är en person som är vänsterhänt, då majoriteten av befolkningen i världen är högerhänta. De ungdomar som vi har intervjuat upplever sig tillhöra en minoritet i Sverige, alltså de är personer med en annan etnisk bakgrund än den svenska samt bor i ett segregerat bostadsområde.

Ungdomarna som vi intervjuade talade om att de mestadels umgås med personer som är från Rosengård. De uttalade sig ofta om den gemenskap och tillhörighet människor på Rosengård känner. Goffman (1972:13) menar att det som stigmatiserar en person kan för en annan person vara bekräftelse på en full grupptillhörighet. Vidare skriver Jenkins (1996:80) att kollektiva identiteter tyder på att människor är lika varandra, alltså att de har någonting gemensamt. Dessa personer måste ha någonting socialt signifikant gemensamt oavsett hur vag eller oviktig denna sociala företeelse är. Det ungdomarna hade gemensamt och som bidrog till utvecklandet av deras kollektiva identiteter, är det faktum att de alla är bosatta på Rosengård. Jenkins (1996:104) skriver vidare att kollektiv innebär att ha någonting gemensamt vare sig det är verkligt eller påhittat, trivialt eller viktigt, starkt eller svagt. Utan någon slags gemenskap finns det inget kollektiv. Den sociala identiteten förknippas alltså med den kollektiva tillhörigheten. Jenkins (1996:80) skriver även att när vi tittar på likheter så kan vi inte undgå att även upptäcka skillnader. Logiskt sett innebär det att om det finns ett så kallat medlemskap, så finns även ett utanförskap. De människor som alltså inte uppfyller de kriterium som finns för att inneha ett medlemskap betraktas som de som befinner sig i ett utanförskap. I detta fall är det att vara bosatt på Rosengård ett kriterium, det vill säga att de som inte är bosatta på Rosengård är de som inte uppfyller detta kriterium och även de som är ”utanför”. Men omvänt är kan vara att Rosengård är utanför resten av samhället.

Inom det egna bostadsområdet talade några ungdomar om, trots den gemenskap och tillhörighet de känner, uppdelningen mellan delar och gator inom Rosengård. Ofta uttalade de sig om att det är ”de andra” som utför kriminella handlingar i området. Jenkins (1996:24) skiljer mellan en virtuell och nominell identitet. Den nominella är namnet på och den virtuella är upplevelsen av en identitet. Det är möjligt för individer att ha likadan nominell identitet men det kan i praktiken innebära olika saker. Det kan ge olika konsekvenser för deras liv och de har olika sätt att ”göra det” på (ibid.). Enligt de tillfrågade ungdomarna innebär det att personer som bor på Rosengård inte behöver vara kriminella enbart för att de är bosatta på Rosengård. Ungdomarna menar att det enbart är en minoritet som är kriminella och att det är de som bidrar till den negativa bilden som framställs om Rosengård. Jenkins (1996:11) menar att kollektiva identiteter inte är internt homogena. De kan och kommer att förändras, det kan och kommer att variera från kontext till kontext och de kan och kommer att variera från person till person. Vidare skriver Jenkins (ibid.114) att människor som ”är likadana” inte alltid ”handlar likadant”. Under vissa villkor och i viss kontext föreställer sig dem att de är mer eller mindre ”likadana” och det är denna föreställning som är socialt verklig. Goffman

(1972:146) skriver om inomgruppsliga avvikare. Han menar att avvikaren inom gruppen befinner sig i samma sociala situation som gruppen men är ändå isolerad och räknas inte som en av ”oss”. Ungdomarna som vi intervjuade syftar alltså till att de kriminella inom gruppen är de som avviker.

Ett flertal gånger uttalade sig ungdomarna om att de inte tror att de kommer att nå sitt drömyrke och att de inte är lika eftertraktade på arbetsmarknaden som personer med svensk bakgrund är. De menar att deras etniska bakgrund samt att de bor på Rosengård är faktorer som är av betydelse på arbetsmarknaden. De berättar att de även tror att framtida arbetsgivare kommer att se dem som kriminella. Becker (1962:41) förklarar denna process på så sätt att om vi behandlar en individ som att han är allmänt avvikande istället för specifikt avvikande, så blir det en självuppfyllande profetia. Till en början, när individen har identifierats som avvikare, blir han utesluten från formella grupper. Detta innebär att utan vår kunskap och reaktion på det som är avvikande skulle individen aldrig bli isolerad. Författaren tar upp ett exempel på denna process då han skriver om att homosexualitet inte påverkar förmågan att utföra kontorsarbete, men att andras vetskap om homosexualiteten kan vara orsaken till att individen inte kan fortsätta sin anställning. Samma sak kan gälla då en person använder opiater, alltså vetskapen om hans beroende kan leda till ett avsked från arbetet. Detta kan ske, trots att drogens effekter inte har påverkat hans arbetsförmåga. Därav kan personen känna sig tvingad till att utföra andra illegala aktiviteter såsom rån och stöld på grund av att anständiga arbetsgivare inte vill ha någonting att göra med individen. Alltså blir bilden av Rosengårdsbor som kriminella en självuppfyllande profetia om de blir nekade arbete på grund av fördomar, enligt Beckers synsätt (ibid.). Den kritik vi har gentemot Beckers syn på självuppfyllande profetia är att det är ett alltför generaliserande synsätt. Flera av ungdomarna berättade om vikten av en eftergymnasial utbildning samt att de har sin framtid i åtanke när de handlar. Att bli stämplad behöver inte betyda att personen handlar som en avvikare. Detta skulle istället kunna bidra till att personen får en större vilja till att hävda sig själv och motbevisa den stämpel som han eller hon tilldelats.

Slutligen betonades hos ungdomarna var viljan om att vara ”att ansikte utåt” för Rosengård. De ville visa att även de som bor på Rosengård kan nå framgång. Då talade de ofta om exemplet Zlatan Ibrahimovic. Goffman (1972:33) skriver om representanter för de stigmatiserade personerna som uppträder som talesmän inför både de personer som är stigmatiserade men även resten av samhället. Representanternas uppgift är att fungera som ett

exempel på en fullt normalt presterande människa. De framställs ofta som hjältar som strävar efter anpassning och för detta får de ofta offentliga belöningar. I vårt fall bevisar Zlatan Ibrahimovic att en person som har bott på Rosengård och har en annan etnisk bakgrund än den svenska, kan nå framgång.

Sammanfattningsvis vill vi poängtera, genom en analys av resultatet, att den sociala identiteten stigmatiseras och leder till att ungdomarna tillskrivs en kollektiv identitet. Den kollektiva identiteten kan komma att påverka den individuella identiteten, det vill säga deras självbild.

10. Slutdiskussion

10.1. Huvudresultat och egna reflektioner

När vi började denna studie trodde vi att Rosengårds befolkning bestod av människor som levde i ett utanförskap och att kriminalitet var något som alla var bekanta med. Men verkligheten visade oss någonting annorlunda. Det vi har fått fram i vår studie är att de ungdomar som vi har intervjuat inte alls lever i den tillvaro som media har målat upp en bild av. Visserligen finns ett utanförskap och det begås kriminella handlingar inom området men enligt de intervjuade ungdomarna är det en minoritet som begår brott. Det är dock av vikt att klarlägga att det fanns ungdomar som hade en benägenhet till motsägelsefullhet då de talade om Rosengård som ett område där kriminalitet och utanförskap är en sällsynt företeelse, men sedan kunde de beskriva området där detta faktiskt finns. Däremot ligger ungdomarnas bild av området långt ifrån den bild som media har målat upp. Ungdomarna upplever en gemenskap med de andra invånarna på Rosengård samt känner de en tillhörighet till platsen. Att media har framställt Rosengård ur en kriminell vinkel har påverkat omvärldens uppfattning av området och dess invånare. Ungdomarna i vår studie visar på en förförståelse om att de kommer att stöta på svårigheter i framtiden på grund av att de har en annan etnisk bakgrund än den svenska samt att de är Rosengårdsbor. Svårigheten verkar enligt dem främst finnas på den svenska arbetsmarknaden. Dock behöver inte denna förförståelse innebära att de kommer att ge upp tanken om att någonsin få ett arbete och istället söka sig till kriminalitet. En sådan förförståelse kan istället få en motsatt effekt och innebära att ungdomarna anstränger sig ännu mer för att få ett arbete.

Att ha gjort en studie om ungdomar på Rosengård har fått oss att inse hur pass exploaterat området är. Det har gjorts flera studier om Rosengård och dess invånare samt så har området fått ett betydande utrymme i media. Vi är medvetna om att vi har bidragit till exploateringen på grund av att ungdomarna kan ha känt sig ”speciellt utvalda” eftersom att de bor på Rosengård. Vi har därför istället för en fokus på ungdomskriminalitet, valt att lyfta fram framtidstron hos de ungdomar som bor i området och deras uppfattning av området och dess invånare.

I Kamalis (1999:63) studie, som har gjorts om ungdomar med en annan etnisk bakgrund än den svenska i segregerade bostadsområden, är ett av resultaten att de flesta ungdomar inkluderade i studien har en negativ inställning till det svenska samhället samt saknar framtidstro och framtidsplaner. Vårt resultat skiljer sig från Kamalis (ibid.) resultat. De ungdomar som vi har intervjuat är positivt inställda till en inflyttning av fler personer med svensk bakgrund till Rosengård. De har även en oftast klar bild av hur de vill att deras framtida ska se ut. Alla berättade om sina framtidsplaner, dock kan självfallet ingen garantera att de kommer att genomföra sina planer. Det som vi anser är det väsentliga är att de har planer och baserar sina vardagsval utifrån de planerna. Utifrån detta anser vi att en studie som vår är kontextberoende och föränderlig genom tid. Därför anser vi att det är av vikt att fortsatta studier görs inom området och att positiva aspekter lyfts fram i högre utsträckning. Om den negativa ton som präglat Rosengård i flera decennier, såsom vi tidigare nämnt, har kunnat bidra till en stigmatisering och stämpling av befolkningen på Rosengård skulle en positiv ton kunna ta bort stämpeln och minska stigmatiseringen.

10.2. Fortsatta studier

På grund av de avgränsningar vi valt att göra i vår studie finns det andra tänkvärda aspekter som vi inte berört som hade varit intressanta att studera. Det som vi anser hade varit av intresse att göra fortsatta studier kring är bland annat att lyfta fram vilken roll genus, klass samt socioekonomiska faktorer spelar. Vi anser vidare att det hade varit av vikt att göra en uppföljning på den tillfrågade generationen och se hur deras faktiska framtid blev i kontext till vad de ansåg skulle ske.

Vidare saknar vi studier som gjorts i en annan riktning. Vi hade önskat att studier görs inom svenskbebodda områden där den svenska befolkningens inställning belyses till liknande teman såsom vår studie belyst. En sådan studie kanske inte skulle skiljt sig avsevärt från en

studie om befolkningen i ett etniskt segregerat bostadsområde. Det kan vidare bidra till en minskad stigmatisering av personer med annan etnisk bakgrund än den svenska samt visa vilken roll personer med svensk bakgrund spelar i stigmatiseringsprocessen av personer med annan etnisk bakgrund. Vi anser att det är väsentligt att vända strålkastarljuset mot personer med svensk bakgrund då diskussionen kring deras inställning inte belysts i samma omfattning som inställningen hos personer med annan etnisk bakgrund.

11. Referenser och bilagor

11.1. Referenser

- Aftonbladet, *Bränder och stenkastning i Rosengård* (2010)
<<http://www.aftonbladet.se/senastenytt/ttnyheter/inrikes/article7039978.ab>> (2010-05-17)
- Aftonbladet, *Man skjuten till döds i Rosengård* (2009)
<<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article6243759.ab>> (2010-05-17)
- Aftonbladet, *Nya bråk och bränder i Rosengård* (2009)
<<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article6168968.ab>> (2010-05-17)
- Aspers, Patrik (2007). *Etnografiska metoder: att förstå och förklara samtiden*. 1. uppl. Malmö: Liber
- Becker, Howard S. (1963). *Outsiders: studies in the sociology of deviance*. New York:
- Bunar, Nihad (2001). *Skolan mitt i förorten: fyra studier om skola, segregation, integration och multikulturalism*. Diss. Växjö : Univ., 2001
- Deniz, Fuat & Perdikaris, Antonios (2000). *Ett liv mellan två världar: en studie om hur assyriska ungdomar som andra generationens invandrare i Sverige upplever och hanterar sin livssituation*. Örebro: Institutionen för samhällsvetenskap, Örebro univ.
- Denscombe, Martyn (2000). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur
- Franzén, Mats (2008) ”Problemet segregation: en orättvis jämförelse”, i Magnusson Turner, Lena (red.): *Den delade staden*. 2., bearb. uppl. Umeå: Boréa
- Forskningsetiska principer inom humanistisk samhällsvetenskaplig forskning* (2002). Stockholm: Vetenskapsrådet
- Goffman, Erving (1972). *Stigma: den avvikandes roll och identitet*. Stockholm: Norstedts förlag
- Häger, Björn (2001). *Intervjuteknik*. 1. uppl. Stockholm: Liber
- Integrationsrådet, *Åtgärdsplan för att främja integrationen i Malmö stad* (1999:4)
<<http://malmo.se/Kommun--politik/Sa-arbetar-vi-med/Sa-arbetar-vi-med.../Integration/Atgardsplan-for-integration/pagefiles/integrplansvenska.pdf>> (2010-05-15)
- Jenkins, Richard (1996). *Social identity*. London: Routledge
- Jonsson, Rickard (2007). *Blatte betyder kompis: om maskulinitet och språk i en högstadieskola*. Diss. Stockholm : Stockholms universitet, 2007

- Kamali, Masoud (1999). *Varken familjen eller samhället: en studie av invandrarungdomars attityder till det svenska samhället*. Stockholm: Carlsson
- Lalander, Philip & Johansson, Thomas (2007). *Ungdomsgrupper i teori och praktik*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Lundqvist, Catarina ”Transnationella horisonter i val av utbildning och karriär” i , Olsson, Erik (red.) (2007). *Transnationella rum: diaspora, migration och gränsöverskridande relationer*. 1. uppl. Umeå: Boréa
- Magnusson, Lena (2008) “Invandring och segregation”, i Magnusson Turner, Lena (red.): *Den delade staden*. 2., bearb. uppl. Umeå: Boréa
- Malmö stad, *Fakta om stadsdelen Rosengård* (2008) <<http://www.malmo.se/Kommun--politik/Om-oss/Stadsdelar/Rosengard/Fakta-om-Rosengard.html>> (2010-05-13)
- Malmö stad, *Områdesfakta för Malmö 2008* (2008)
<<http://www.malmo.se/kommunfaktapolitik/statistik/comradesfaktaformalmo/omradesfakta2008revarealochbiluppgifter/rosengard08.4.730db38611fa2bcb36c800028679.html>> (2010-05-13)
- May, Tim (2001). *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur
- Meeuwisse, A. Swärd, H. Eliasson-Lappalainen, R. & Jacobsson, K. (red.) (2008). *Forskningsmetodik för socialvetare*. Stockholm: Vetenskapsrådet
- Molina, Irene & De los Reyes, Paulina (2002) ”Kalla mörkret natt!: kön, klass och ras/etnicitet i det postkoloniala Sverige” i *Maktens (o)lika förklädnader : kön, klass & etnicitet i det postkoloniala Sverige : en festskrift till Wuokko Knocke*. Stockholm: Atlas
- Molina, Irene (2006) ”Identitet, norm och motstånd bland ungdomar i förorten”, i Mulinari, Diana & Räthzel, Nora (red.): *Bortom etnicitet: en festskrift till Aleksandra Ålund*. 1. uppl. Umeå: Boréa
- Nationalencyklopedin, *ungdom* <<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/sve/ungdom>> (2010-05-17)
- Nationalencyklopedin, *integration* <<http://www.ne.se/integration/1131812#>> (2010-04-02)
- Nationalencyklopedin, *segregation* <<http://www.ne.se/segregation>> (2010-04-02)
- Olsson Erik (2000), ”Etniska gränser och transnationella gemenskaper. Några reflektioner kring etnicitet, social förändring och migration”, i Olsson, Erik (red.): *Etnicitetens gränser och mångfald*. Stockholm: Carlsson

- Peterson, Abby, Svensson, Lennart G. & Addo, Tobias (2003). *Ungdomar i vardagens väv: en sociologisk studie av ungdomars gruppbildande i en storstadsförort*. Lund: Studentlitteratur
- Popoola, Margareta (2008) ”Hyresvärdars inflytande på segregationen”, i Magnusson Turner, Lena (red.): *Den delade staden*. 2., bearb. uppl. Umeå: Boréa
- Ristilammi, Per-Markku (1994). *Rosengård och den svarta poesin: en studie av modern annorlundahet*. Diss. Lund : Univ.
- Ryen, Anne (2004). *Kvalitativ intervju: från vetenskapsteori till fältstudier*. 1. uppl. Malmö: Liber ekonomi
- Sandström, Lasse (2005). *Rosengård i medieskugga: om medier som medel och hinder för integration*. Stockholm: Sellin & partner
- Scheff, J Thomas och Starrin, Bengt (2002) ”Skam och sociala band – om social underordning och utdragna konflikter” i Meeuwisse, Anna och Swärd, Hans (red.): *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Sernhede, Ove (2006) ”Ungdom, utanförskap och transkulturella bricolage”, i Mulinari, Diana och Rätzzel, Nora (red.): *Bortom etnicitet: festskrift till Aleksandra Ålund*. 1. uppl. Umeå: Boréa
- SOU 1996:55 *Sverige, framtiden och mångfalden*. Stockholm: Invandrarpolitiska kommittén
- SOU 2004:73 *Migration och Integration – om framtidens arbetsmarknad*. Stockholm: Finansdepartementet.
- SOU 2005:41 *Bortom Vi och Dom - Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering*. Stockholm: Integrations- och jämställdhetsdepartementet
- Ålund, Aleksandra (1991). *"Lilla Juga": etnicitet, familj och kvinnliga nätverk i kulturbrytningars tid*. Stockholm: Carlsson
- Ålund, Aleksandra (1999) ” Multikultisamhälle i vardande: Ungdom, kultur och sociala rörelser”, i Erik Olsson (red.): *Etnicitetens gränser och mångfald*. Stockholm: Carlsson
- Ålund, Aleksandra (2000), ”Etnicitetens mångfald och mångfaldens etniciteter. Kön, klass, etnicitet och rad”, i Olsson, Erik (red.): *Etnicitetens gränser och mångfald*. Stockholm: Carlsson
- Ålund, Aleksandra (2002), ”Sociala problem i kulturell förklädnad”, i Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red.): *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och Kultur.

11.2. Bilagor

11.2.1. Informationsblad

Hej,

Vi är två socionomstuderande tjejer från Lunds Universitet. I dagsläget skriver vi en vetenskaplig uppsats, nämligen ett examensarbete som är inom ramen för socionomutbildningen. Uppsatsen handlar om segregation och ungdomars framtidstro. Vi är därför intresserade av hur du som ungdom ser på din framtid och det bostadsområdet du lever i – Rosengård. Vi vill göra en intervju med dig där vi bland annat kommer att ställa frågor om din bakgrund, sysselsättning, bostadsområde, tillhörighet, integration och segregation samt framtid.

För att kunna genomföra vår studie ber vi om din hjälp och vi är intresserade av hur just du tänker kring din framtid och boendesituation.

Då detta är ett vetenskapligt arbete är vi noggranna med att följa de råd och anvisningar som Vetenskapsrådet framställt kring sekretess. Vi kommer att behandla dina svar varsamt och vara noga med anonymiteten, det vill säga att ditt namn eller andra antydningar som kan avslöja din identitet kommer inte att framgå i vår uppsats. Vårt insamlade material kommer att förstöras när arbetet är fullständigt och godkänt.

För att kunna genomföra vår intervju kommer vi att använda oss av en bandspelare. Detta gör vi för att undvika missuppfattningar och för att underlätta arbetet med vår studie. Tid och plats bestämmer vi tillsammans med dig då vi är angelägna om din komfort.

Vi är tacksamma för din hjälp! Behöver du komma i kontakt med oss eller om du har ytterligare frågor kan du kontakta oss på:

Lejla Huseinovic
0736 214 015
Lejla.huseinovic@hotmail.com

Belma Dzafic
0700 195 712
dzafic_belma@hotmail.com

Vänligen,
Lejla och Belma

11.2.2. Intervjuguide

Innan deltagaren har kommit

- ❖ Försöka att inte ha bandspelaren i fokus, så osynligt som möjligt.
- ❖ Kolla tekniken så att allting fungerar.

När deltagaren har kommit

- Småprata.
- ❖ Få dem att känna sig avslappnade och bekväma.

När deltagaren har satt sig

- ❖ Berätta kortfattat om intervjuens syfte samt vad uppsatsen handlar om.
- ❖ Ge ut informationsblad med kontaktuppgifter till oss.
- ❖ Ge dem lite tid att läsa igenom informationsbladet.
- ❖ Även muntligt informera om att bandspelare finns med och att materialet kommer att anonymiseras.
- ❖ Kontrollera om intervjupersonen har några frågor.
- ❖ Berätta hur intervjun kommer att ta form. ”Vi kommer att ställa frågor om ditt bostadsområde samt en del frågor om dig och dina åsikter. Det finns inga rätta eller fel svar utan allting som du berättar är intressant för oss att veta.”
- ❖ Informera intervjupersonen att denne kan välja att avbryta intervjun när som helst.
- ❖ Berätta för personen hur lång intervjun beräknas vara samt när och var den kommer att publiceras.
- ❖ Tala även om att intervjupersonen har rätt till det färdiga arbetet.

Intervjun

- ❖ Starta bandspelaren och påbörja intervjun lite lätt med enkla frågor som finns med i början av intervjufrågorna.

Tänk på:

- ❖ Följdfråga: ”Hur då?”
- ❖ Pauser
- ❖ Källkritiska frågor: 1) ”Vad menar du med det/ hur menar du?” 2) ”Hur vet du det/hur kommer det sig att du vet det?” 3) ”Kan du ge ett exempel på det?”

Bakgrund

- ❖ Namn?
- ❖ Ålder?
- ❖ Hur många är ni i familjen? (föräldrar, syskon, släkt, husdjur)
- ❖ Födelseort?
- ❖ Föräldrars födelseort?
- ❖ Vilket modersmål har du?
- ❖ Vilket språk talar du och din familj hemma?

Sysselsättning

- ❖ Går du i skolan? Berätta! (ex. trivsel, program, årskurs, ämnen, klass, din syn på utbildning)
- ❖ Hur ser din fritid ut? (ex. sport, vänner, hemma, annat)
- ❖ Hur ser du på arbete? (ex. berätta om ev. tidigare arbete)
- ❖ Vad är din familjs nuvarande sysselsättning?
- ❖ Vad har/har din familj för utbildning? (syn på utbildning)

Bostadsområde

- ❖ Berätta om flytten till Rosengård! (boendekarriär – om, hur, var du bott tidigare)
- ❖ Berätta om din boendesituation på Rosengård! (hur bor du, nöjd med nuvarande boendesituation – förklara!)
- ❖ Hur ser du på Rosengård och dess invånare?
- ❖ Hur ser du på andra statsdelar i Malmö?
- ❖ Hur tror du att andra ser på Rosengård och dess invånare? (Malmö, Sverige)

Tillhörighet, integration och segregation

- ❖ Vilken nationalitet upplever du dig tillhöra och varför?
- ❖ Vem är ”en svensk” för dig? Utländsk? Beskriv!
- ❖ Hur anser du att man integreras i det svenska samhället?

Definition: ”**integration** är ett sätt få invandrare och flyktingar att anpassa sig i ett nytt land. Att *integrera* betyder att ta upp och passa in i ett sammanhang.”
(Nationalencyklopedin)

- ❖ Vad anser du om segregerade bostadsområden?

Definition: ”segregation, det rumsliga åtskiljandet av befolkningsgrupper. Segregation kan ske på grundval av socioekonomisk status, hudfärg, religion, etnisk tillhörighet e.d. Den kan vara ofrivillig eller frivillig.” (Nationalencyklopedin)

Framtid

- ❖ Vad har du för planer efter skolan (om personen går i skola) och varför? (ex. vidareutbildning, arbete, annat)
- ❖ Hur ser du på din framtid? (en realistisk bild, var kommer personen att befinna sig – inte drömmen)
- ❖ Hur ser din familj på din framtid?
- ❖ På vilket sätt tror du att en uppväxt på Rosengård kommer att påverka din framtid och de val du gör?
- ❖ Hur tror du att ett liv i ett annat bostadsområde i Malmö hade påverkat din framtidstro?
- ❖ Hur ser din drömframtid ut om du fick välja den fritt? (ex. yrke, ekonomi, familj, boende, status, karriär etc.)

Slutlig fråga

- ❖ Finns det någonting som du vill tillägga som du anser vara viktigt, men inte blivit tillfrågad om?